Marko paşa

NE SAĞCIYIZ NE SOLCU FUTBOLCUYUZ FUTBOLCU

Zübük

ZÜBÜK DÜN DENİZE GİRDİ

Denizde gazetecilerle muhtelif memleket meselelerini görüşen sayın Zübük dedi ki:

«En güzel teşebbüs özel teşebbüstür!»

Dün Floryada denize giren sayın Zübük, etrafını çeviren gazetecilerin muhtelif suallerini bir yandan cevaplandırırken, bir yandan da yüzmüş ve sonra da kumda otururak memleket meseleleri hakkında hasbihalde bulunmuştur.

Paçadan bağlı uzun donunu görerek gülümseyen gazetecilere Zübük «Biz hem alaturkayız, hem alafranga. Uzun paçalı donumu zun altında kısa paçalı külotumuz da vardır» diyerek büyük bir samimiyet havası içinde evvelâ paçası bağlı donunu çıkarmış, sonra da kabineye girerek mayosunu giymiştir. Sayın Zübük az bir şey fıtık olduğundan torba biçimi mayoları tercih etmektedir.

Denize dalıp çıkınca gazetecilere ilk sözü «Bugün deniz çok tuzlu!» demek olmuşuur.

Bundan sonra sayın Zübük'le gazeteciler arasında muhtelif mevzularda şu muhavere cereyan etmiştir:

— Ortak Pazara girecek miyiz?

— Ortak olsun, gayri ortak olsun, her zaman için pazara girmek iyidir. Meselâ ben geçenler de Perşembepazarına girdim, çok memnun kaldım.

— Kadınlar hakkında ne düşünüyorsunuz?

— Kadın her eve lâzımdır ve iyi şeydir. Yeter ki temiz süt emmiş olsun. Şimdiki ineklerin sütü bozuk oluyor ve bu yüzden ahlâk bozuluyor. Hülâsa her insana bir kadın lâzımdır. Hattâ bir şairimizin çok meşhur bir şiiri de vardır. «Kadın! Söyle nedir senin adın?» Ben bu şiiri çok severim ve kederli zamanlarımda söylerim.

— Bu yakında bir yere ilân-i harb edecek miyiz?

— Şimdilik böyle bir mesele mevzuu bahis değildir. Partimiz afla meşguldür.

— Ne güzel yüzüyorsunuz.

— Bu yüzüşe köpekleme derler, Istanbullular bilmiyorlar. Biz memlekette derelerde böyle yüzerdik.

— Hangi takımdansınız?

— Millî takımdan...

— Peru'da olanlar için ne düşünüyorsunuz?

— Peru'da mı? Bu mesele hükümeti ilgilendirir. Ama yakında jandarmalarımızın hepsini yakalıyacağına inanmıyorum. Partimiz önce istikrar ,sonra karar istiyor.

— Ozel teşebbüs hakkında fikriniz?

— Bu mevzuda öteden beri fikrimiz malûmdur. Biz Atatürkçüyüz. Ozel teşebbüs korunmalıdır. Hayatta en güzel teşebbüs özel teşebbüstür. Ben şahsen genel olan hiçbir şeyi sevmem. Ozel teşebbüs, özel sermaye, özel araba, özel sektör, özel sekreter, özel, hep özel... Devletçilik, memleketçilik karıştırdılar. Mide bulandırdılar. Ozel teşebbüsü ürkütmeğe gelmez. Neyse, son zamanlarda biraz işler yoluna girer gibi oldu.

— Uzun boyluları mı tercih edersiniz, kısa boyluları mı?

— Renklerle boylar münakaşası edilmek derler. Denk gelsin de... Maksat, Garp medeniyeti seviyesine yükselmemizdir.

Bundan sonra denizden çıkılmış ve sayın Zübük bir müddet kumda oyalanmıştır.

TAŞLAMA

Körpe Meraklıları

A.P.'liler her kongrede, her toplantıda, her gittikleri yerde dillerine doladılar:

«Devlet gemisini seksenlik bir ihtiyarın kaderine bağlıyamayız!»

Inönü'nün bütün eksiği seksen yaşında olması mı ki, bir suçmuş gibi ikide bir yaşı yüzüne vuruluyor?

Devlet gemisini seksenlik ihtiyarın kaderine bağlayamazlar da, ya kaçlık ihtiyarın kaderine bağlarlar?

Yoksa Gümüşpala yirmi üçüncü baharında bir taze mi?

BAŞYAZI

Vergi Adaleti

Zülmetin KEKA

HER şey ancak adaletle kaimdir, çünkü adalet mülkün temelidir. Temel bozuk olursa bina çöker.

Bir memlekette adalet yoksa, başka ne olursa olsun hiç faydası yoktur. Ama adalet var da başka bir şey yoksa yine faydasızdır. Demek ki bir memlekette adalet de, başka şeyler de olacak...

Günümüzün en önemli meselesi vergi adaleti mevzuudur. Gerek basında, gerek politikacılar çevresinde vergi adaleti en hararetle münakaşa edilen bir mesele halini almıştır. Hakikaten vergi sistemi bizde çok adaletsizdir. Bu sistem ıslaha muhtaçtır.

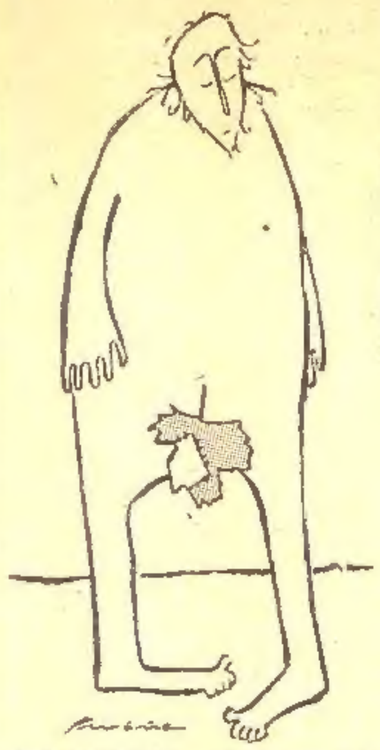

MAALESEF görüyoruz ki, vergi adaleti mevzuu da pek çok meselelerimizde olduğu gibi, tersinden ele alınmıştır. Ekseriya deniliyor ki, az kazanandan az, çok kazanandan ise çok vergi almak lâzımdır. Ilk bakışta insana doğruymuş gibi gelen bu hükmün, biraz tetkik edilirse ne kadar yalnış olduğu anlaşılır. Az kazanandan az, çok kazanandan çok vergi almak sosyal adalete mugayir olduğu gibi, memleketimiz için de zararlıdır. Evet, başka memleketlerde vergi tatbikatı bu yolda olabilir. Ancak bizim memleketimizin hususî şartlarını da gözden uzak tutulmamalıdır.

BIZ, maalesef asırların ihmaline uğrayarak geri kalmış bir memleketiz. Bizim pek çok çalışarak Garp seviyesine yetişmemiz icap etmektedir. Binaenaleyh biz çok çalışıp çok kazananları teşvik etmek ve az kazananları da teczıye etmek lâzım geldiğini artık bilmeliyiz.

Çok kazananlar, kazançları nisbetinde vergi ödeyecek denilirse, halkımızı tenbelliğe teşvik etmiş oluruz ve hiç kimse fazla vergi ödeyeceği korkusu ile çalışıp kazanmak istemez. Biz hâlen bile çok kazananlardan az vergi aldığımız halde halkımızı çalışmağa teşvik edemezken, bir de çok vergi almağa kalkarsak, insanları çalışmaktan ve kazanmaktan soğutmuş oluruz?

ÇOK kazanan vatandaşlardan kazanmalarına karşı ceza olarak mı fazla vergi alınacaktır? Halbuki onlar çok kazanmaları dolayısıyla taltif ve mükâfata lâyıktırlar. Binaenaleyh bizim memleketimizin hususi şartlarına göre, şimdiye kadar olduğu gibi, çok kazananlardan az vergi, az kazananlardan da çok vergi almak daha âdilâne bir harekettir. Hattâ pek çok kazananlardan da hiç vergi alınmayarak, kazanmıyanlardan alınacak vergiler mükâfat olarak böylelerine verilmek suretiyle sosyal adalet temin edilmeli ve devlet özel sektörü himaye etmelidir. Hiç kazanmayanlardan ve az kazananlardan vergi alınırsa, halkımız vergiden kurtulmak için çok kazanmanın yollarını arayacak ve birbirinden daha çok kazanıp vergi ödememek, üstelik vergiden kendine de pay almak için gecesini gündüzüne katarak birbiriyle rekabet edecektir.

Bizce kalkınmamızın tek yolu vergi adaletinin tecessüsü, turizmi teşvik ve narenciye ihracı ile mümkündür.

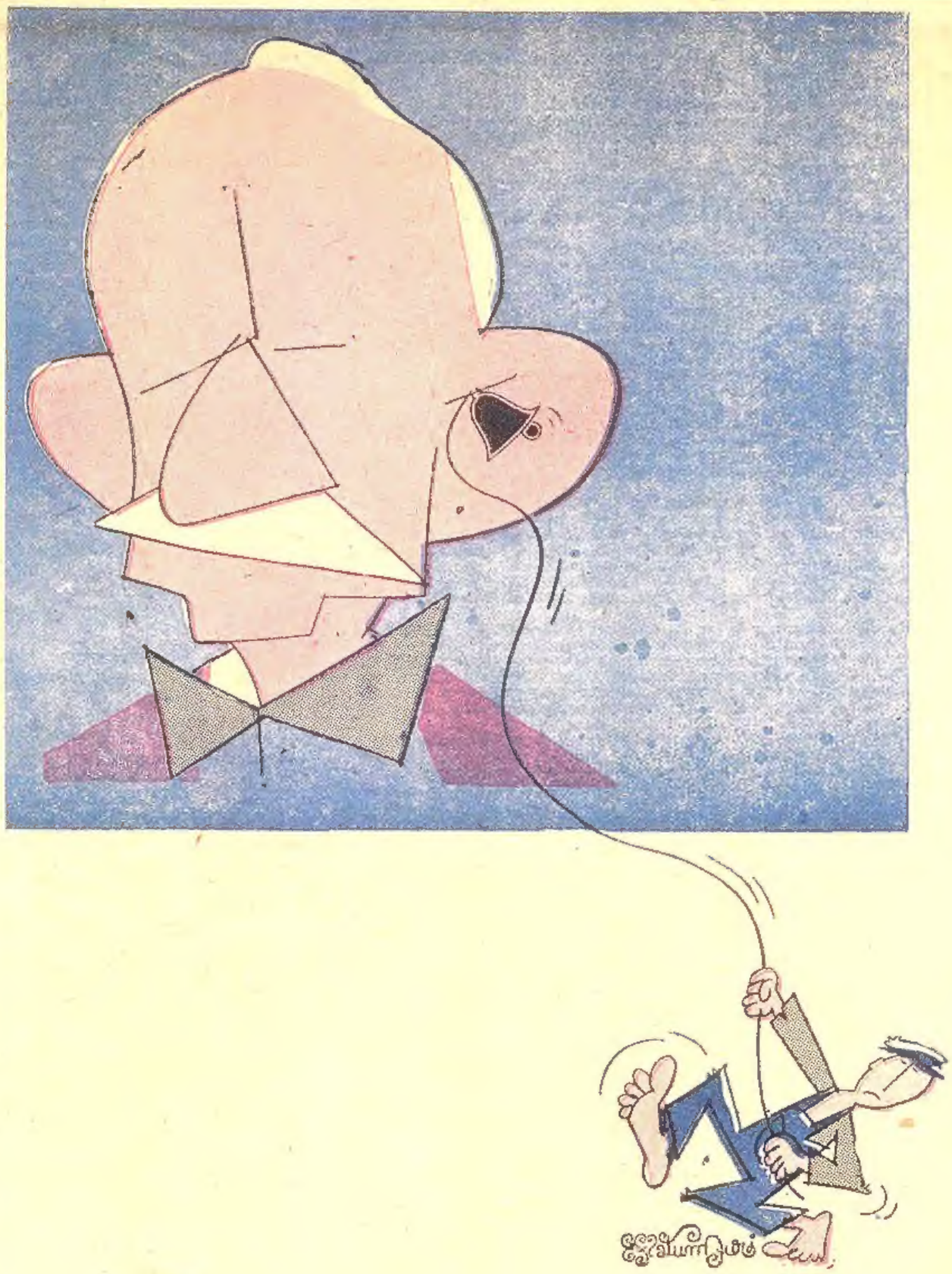

Bu Böyle Yürümez!

DEMOKRATIK düzeni yıkmak istiyen bir komite ele geçirilmişti. Bütün gazeteler bu olaydan söz ediyorlardı. İşte o gün çıkan bir sabah gazetesi aynen şöyle yazıyordu:

«Yurdumuzdaki demokratik düzeni yıkmak istiyen çok azılı bir komitenin varlığı ortaya konmuştur. Komite mensupları dört kişilik bir ailenin üç ferdi ve bunların akrabası olan iki kişilik başka bir ailedir. Komitenin uzun süreden beri gizli faaliyetine devam ettiği ve yurt çapında teşkilâtı olduğu söylenmektedir.»

«Komitenin meydana çıkarılışı bir tesadüf sonucu şu şekilde olmuştur: Gece sat on bir sıralarında evlerine dönmekte olan Espalando Don Fernando ile Santamaria Don Kurino bir evin önünden geçerlerken içeriden bazı sesler işitmişler ve kulak kabartıklarında, yapılan konuşmalardan evdekilerin, demokratik düzeni yıkmak istiyen bir komitenin elebaşıları olduklarını anlamışlardır. İki vatandaşımız durumu hemen polise bildirmişlerdir. Yapılan baskın sonucu beş kişilik komite suçüstü yakalanmıştır. Evde yapılan aramada önemli plân, proje ve maketler ele geçirilmiştir. Komite üyeleri muhafaza altında olup, hiç kimseyle konuşturulmamakta ve ilgililer açıklamadan kaçınmaktadırlar.»

★

Gazetelerin bu haberi verdiklerinin bir gün öncesi.. Rio De Jeneiro'nun kenar mahallelerinden birindeyiz... Saat gecenin on bir sularında...

Cenap Güven

Espalando Don Fernando ile Santamaria Don Kuzino evlerine dönüyorlar. Tek katlı, güzel bir evin önünden geçerlerken içeriden bâzı sesler duyuyorlar; yaklaşıyorlar ve dinlemeye koyuluyorlar. Gözleri hayret ve korkudan faltaşı gibi açılmıştır ikisinin de... Evet, bu, kurulu düzeni yıkmak istiyen azılı bir çetedir. İşte kalın bir erkek sesi:

— Hayır diyorum size! Bu böyle yürümez!.. Böyle gitmez bu!..

İnce bir kadın sesi cevap veriyor:

— Biliyoruz... Böyle yürümez, böyle gitmez ama, yapacak birşey var mı şu durumda?

Yaşlı bir adam konuşuyor ağır ağır:

— Bizim zamanımızda yoktu bunlar hiç. Nereden çıkarırlar böyle ıvır zıvır şeyleri bilmem ki... Ben size tâ baştan söyledim bunun olmıyacağını. Olur, olur ama, bizde olmaz; gitmez bize. Yazık, çok yazık...

Şimdi de boğuk sesli bir erkek konuşuyor:

— Amerikan icadı değil mi, bırak... Böyle olur işte.

— Fransız, diye cevap veriyor kalın sesli erkek kızgın kızgın.

— Olsun... Ha Fransız, ha Amerikan; hepsi bir. Sen atadan görme şeyleri bırakır da bunları alırsan böyle olur işte. Çık bakalım işin içinden, çık çıkabilirsen. Nemize gerek bizim...

Çatlak bir kadın sesi kesiyor adamın sözünü:

— Ben düzeleceğine inanıyorum.

Kalın sesli erkek konuşuyordu şimdi de. Hayır, konuşmuyor, bağırıyordu:

— Nasıl düzelecek canım!.. Ne zamandır böyle bu... Artık boğazıma kadar geldi. Bir sürü de borç. Yüreğim yanıyor doğrusu.

Çatlak sesli kadın:

— Yoook, öyle demeyin... Haksızlık ediyorsunuz. Hem önceleri pek istekliydiniz.

— İyi ama, bilinir miydi bunun böyle olacağı önceden?

Yaşlı adam:

— Ben size tâ baştan söyledim olacakları.

Çatlak sesli kadın:

— Bu kökten bozuk birşey değil ki... Aksıyan yerleri düzeltirsin, tamam. Tıkır tıkır işler; saat gibi.

Boğuk sesli erkek:

— Bana kalırsa bu kökten bozuk. Düzeltmekle, onarmakla, falanla, filânla olmaz artık...

Epeydir susan ince sesli kadın konuşuyordu şimdi de:

— Hayır, bunu bozan biziz. Yoksa gerçekten kötü birşey değil. Ne var ki çoluk çocuğun elinde böyle olur işte. Biz suçu kendimizde bulalım önce. Avrupada, Amerikada nasıl işliyor?

Kalın sesli erkek:

— Orası Avrupa, Amerika... Biz daha elektrik işini bile halledememişiz ki bu olsun. Hem yeter artık; şimdiye kadar konuştuklarımız incir çekirdeğini bile doldurmaz. İş yapalım iş!.. Ah, vah etmenin faydası yok. Yoksa yazık olacak doğrusu. Getir şu plânları Melisa, getir de bir daha inceliyelim.

Espalando Don Fernando ile Santamaria Don Kuzino duyduklarından dona kalmışlardı. Bu arada yaşlı adamın konuştuğunu duydular:

— Sao Salvador'dakilerden ne haber kızım? O meseleyi hallettmişler mi?

İnce sesli kadın:

— Cevap gelmedi baba, ben de çok düşünüyorum: hani bir aksilik falan olmasın...

— Porto Allegre'dekiler ne yapıyormuş?

— O işi yoluna koymuşlar. Merak edecek bir şey yok, diyorlar.

— Iyi, iyi, çok iyi...

Kısa bir sessizlik... Ve az sonra ince sesli kadının fısıldayışı:

— İşte plânlar, alın!..

Bundan sonra birbirine karışan sesler, bir takım anlaşılmaz, ne olduğu belirsiz gürültüler:

— Oraya değil, bu tarafa konacak.

— Hayır, hayır, o yoldan değil, şu üçüncü yoldan. Bakın plânda görülüyor.

— Şuradan bir aksilik çıkacak diye çok korkuyorum.

— Harekete buradan başlıyacağız değil mi?

— Evet, evet. Plânda nasıl görülüyorsa öyle.

— Sao Salvador... Porto Allegre...

— Bakın, tam tünelden geçerken... Elektrikler...

— Bir aksilik çıkmaz ya?..

— Elektrikler... Sao Salvador... Tamam mı?..

Espalando Don Fernando ile Santamaria Don Kuzino artık daha çok bekliyemediler. Koşarak durumu en yakın karakola bildirdiler; duyduklarını bir bir anlattılar. Ve sonraki gün bütün gazeteler demokratik düzeni yıkmak istiyen bir komitenin ele geçirildiğini yazdılar.

★

Bu konuşmaların duyulduğundan iki gün, dehşetli haberin yayınlandığından bir gün sonraki gazeteleri okuyanlar ise şaşkınlık içinde şu şekilde başlıklarla karşılaştılar:

«Meğer yürümiyen, oyuncak elektrikli trenmiş...»

«Sao Salvador ve Porto Allegreli akrabalar yüzünden...»

«Demokrasi mi, çocuk oyuncağı mı?..»

«Elektrikler sık sık kesilince...»

«Fransızların son icadı oyuncak elektrikli trenin yaptıkları...»

«Ben bin liralık oyuncak bozulunca...»

«Demokrasi değil, oyuncakmış...»

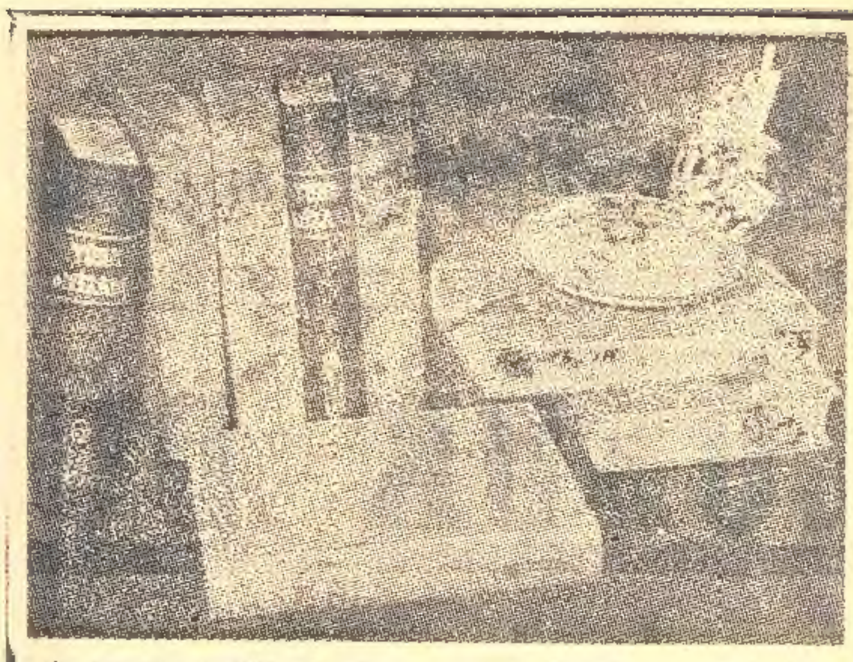

Ünlü Türk Mizahçılarının beş kitabını nefis bir cilt içinde sunuyoruz:

AZİZ NESİN'DEN: Malmut ile Nigâr
ADNAN VELİ'den: Seçim Konuşmalar
BÜLENT ORAN'dan: Üç Bacaklı Kedi
RIFAT ILGAZ'dan: RadarımAnahtarı
ORHAN KEMAL'den: Bâbil Kulesi

450 Sayfa, Nefis cilt, Fiyatı: 10 lira

Tanınmış beş Türk mizahçısının en güzel beş kitabı bu ciltte toplanmıştır.

Bu beş ünlü Türk mizahçısının en güzel beş kitabı «Türk Mizahı» adlı ciltte toplanmıştır.

Ödemeli olarak gönderilir: Karikatür Yayınevi, Nuruosmaniye, Gazi Sinan Paşa Sok. No. 12 — İSTANBUL

MÜJDE: BEDAVA KİTAP

Aziz Nesin'in en güzel kitabı «Kağnı gölgesindeki it - Zübük» adlı romanını parasız veriyoruz.

Avrupanın en büyük yayınevlerinden «Paul Neff Verlag», Aziz Nesin'in «Züzük» adlı romanının Almancasını basacaktır.

7,5 lira fiyatında olan bu romanı, Zübük gazetesine bir yıllık abone olan bütün okurlarımıza parasız veriyoruz.

Avrupalı eleştirmenler «Zübük» romanının bir mizah şaheseri olduğunu yazmışlardır. Bu şaheseri okuyarak bu gazeteye adını veren Zübük'ün nasıl bir tip olduğunu öğreneceksiniz.

Bütün Türk eleştirmenleri «Kağnı gölgesindeki it - Zübük» romanını beğenmişlerdir. Zübük gazetesine bir yıllık abone olan bütün okurlarımıza 240 sayfalık bu güzel roman parasız verilecektir.

Zübük gazetesine bir yıllık abone için 25 lira gönderirseniz;

● 7,5 lira fiyatındaki Zübük romanını parasız alacaksınız.

● Zübük gazetesi her hafta elinize hiç aksamadan geçecek.

Birçok okurlarımız bulundukları yerlerde Zübük bulamadıklarını yazıyorlar. Abone olmak sizler için kolaylıktır.

ZÜBÜK'E ABONE OLUNUZ!

BASIN İLÂN KURUMU

GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

20 Temmuz 1962 gün ve 11159 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan 14 numaralı Genel Kurul Kararı'nın dergilerle ilgili maddeleri aşağıdadır:

Madde 47 — 195 sayılı kanunun 43 üncü maddesiyle yayınlanabilme esasları tarif ve tesbit edilen (Genel ve katma bütçeli dairelerle, il özel idareleri, belediyeler, köyler ve iktisadî Devlet Teşekkülleri ve sermayesinin yarısından fazlası kamu hukuku tüzel kişilerine ait bulunan teşekküllerle, kanunla kurulan sair müesseselerin veya bunların iştiraklerinin vereceği) hususi ilân ve reklâmlar ile Kurumun ilân ve reklâmlarını yayınlıyabilecek fikir ve sanat dergileri ile sair mevkutelerin Türk dilinden gayri dilde yayınlananlar dahil), aşağıdaki maddelerde yazılı özellikleri haiz olmaları, bu ilân ve reklâmları yayınlama talebinde bulunanları ve Basın İlân Kurumu Yönetmenliği ile bu Karar'da tesbit edilen vecibeleri kabul etmeleri ve yerine getirmeleri şarttır.

GENEL HÜKÜMLER:

Madde 48 — Bu bölümde kullanılan (dergi) tâbiri günlük olmıyan bütün mevkuteleri ifade eder.

Madde 49 — Ansiklopediler gibi aralıklarla fasiküller halinde yayınlanan matbua, adı ne olursa olsun, dergi sayılmaz.

Madde 50 — Üniversiteler, Fakülteler, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu, Mahallî idareler, Kızılay, Yeşilay, Ticaret ve Sanayi Odaları, Borsalar, iktisadî Devlet Teşekkülleri, bütünüm resmî sektör ile malî ve ticarî müesseseler tarafından yayınlanan dergiler aşağıdaki maddelerde tarif ve tasnifi yapılan dergiler meyanında mütalâa edilemezler. Bunlar, ancak bağlı bulundukları teşekküllerin kendi ilânlarını hiçbir şarta bağlı olmaksızın yayınlıyabilirler.

DERGİLERİN TASNİFİ:

Madde 51 — Dergiler münderecat ve muhtevalarına göre nev'i bakımından dört grupa ayrılmıştır:

I — FİKİR DERGİLERİ.

A) Siyasî ve içtimaî aktüalite dergileri,

B) Herhangi bir meslek zümresine hitap etmediği halde cinsiyet, yaş gibi belirli bir grup gözeterek yayınlanan ve fikir yönü galip olan dergiler.

II — SANAT DERGİLERİ.

(Güzel sanat olarak kabul edilen bütün sanatlar ile ilgili dergiler).

III — İLİM, TEKNİK ve MESLEK DERGİLERİ.

IV — SPOR DERGİLERİ ve MAGAZİN ile SAİR MEVKUTELER.

Sahife sayı ve ölçüsü:

Madde 52 — 47 nci maddede sözü edilen ilân ve reklâmları yayınlıyabilmek için sanat dergilerinin (15 günlüklere kadar olanlar dahil) her sayısındaki sahifelerinin yüzölçümü toplamı 0,90 metrekareden, daha fazla süre içinde yayınlanan sanat dergilerinin her sayısındaki sahifelerinin yüzölçümü toplamı 1,35 metrekareden, diğer dergilerin (haftalıklara kadar olanlar dahil) her sayısındaki sahifelerinin yüzölçümü toplamı 1,35 metrekareden ve daha fazla süre içinde yayınlananların sahifelerinin yüzölçümü toplamının 2,70 metrekareden az olmaması şarttır.

En az yayın hayatı süresi:

Madde 53 — İlk sayısında tesbit ettiği yayın zamanına uygunluğunu muhafaza etmek şartiyle, haftada bir ve daha sık ara ile yayınlananlar 12 sayı, onbeş günde bir yayınlananlar 9 sayı, aylık ve daha fazla süre içinde yayınlananlar 6 sayı çıktıktan sonra ilân ve reklâm alabilirler.

Yayınlarına bir sayı ara veren veya birkaçını tek sayıda toplamış olarak çıkan mevkutelere yeni yayınlanmış gibi işlem yapılır.

İlân dağıtım esasları:

Madde 54 — Yayınlanma usulü 195 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinde gösterilen ilân ve reklâmların hangi dergilerde, hangi ölçülerde yayınlanacağını, Kurumun Şubesi bulunan yerlerde aşağıdaki esaslar dahilinde Basın İlân Kurumu Genel Müdürlüğü tâyin eder. Ancak, ilân veya reklâmın yayınlanacağı derginin seçilmesinde şehir,; dergi nev'i, fiilî satış hitap ettiği okuyucu gibi hususlara ait isteklerini, ilân veya reklâmı veren Kuruma bildirebilir veya Kurumu dergi intihabında serbest bırakabilir.

Madde 55 — Kurumun şubesi bulunmıyan yerlerde ilân ve reklâmların yayınlanmasını aynı esaslara göre Valilikler düzenler.

Madde 56 — 47 nci maddede yazılı ilân ve reklâmlar, dergilerin dizgi, tertip, baskı ve yazı kadrosu (telif ücretleri dahil) için ödedikleri ücretler toplamı ve fiilî satışları gözönünde bulundurularak ilân veya reklâmı verenin istekleri de dikkate alınmak suretiyle aşağıdaki esaslar dairesinde dağıtılır:

I — Gruplar (nev'i bakımından) arasında yapılacak dağıtımda ilân veya reklâmı verenin isteği nazarı dikkate alınır.

II — Aynı grupa dahil dergiler arasında yapılacak dağıtımda:

a) Fiilî satış (aboneler dahil) bakımından birbirine yakın olanlar arasında eşitliğe riayet edilir.

b) Fiilî satış (aboneler dahil) bakımından emsaline nazaran bariz şekilde üstün olanlara ilân ve reklâmı verenlerin isteklerine göre daha fazla verilir.

c) Herhangi bir dergiye verilecek ilân veya reklâmın tutarı, ödediği ücretler toplamını geçemez.

Madde 57 — Kurumun ilân ve reklâmları fikir ve sanat dergilerine verilir. Bu maksatla, Kurumun yayınlanmasına aracı olmak ödevinde bulunduğu ilân ve reklâmların, Kurumun idaresine iştirak eden mevkutelere verilmesi sırasında alınacak komisyona, ilân ve reklâm istihkakları ayda (15.000) onbeş bin liraya kadar olanlar için %0,5, (15.000) onbeş bin lira ile (50.000) elli bin lira arasında olanlar için %1 ve (50.000) elli bin liradan fazla olanlar için de %2,5 eklenmek suretiyle tahsil edilecek paralardan bir fon teşkil edilir.

Madde 58 — Bu fondan fikir ve sanat dergilerine verilecek ilân ve reklâmlar, dergilerin emsal değerine göre hesaplanarak dağıtılır.

15 günde ve ayda bir yayınlanan dergilerin emsal değeri 2, haftalık dergilerin 3'tür. Fondan faydalanacak dergi adedi emsal değerleri ile çarpılarak, fonun kaça bölüneceği bulunur.

Madde 59 — Dergiler Basın İlân Kurumuna her ayın sonunda bir önceki aya ait icmal varakası gönderirler. Bu icmal varakasında her sayının fiilî satışı (baskı, bayie verilen, iadeler ve abeneler müfredatlı olarak gösterilmek şartiyle) dizgi, tertip, baskı ve yazı kadrosu (telif ücretleri dahil) için ödenen ücretler ayrı ayrı beyan edilir.

Basın İlân Kurumu icmal varakalarında bildirilen hususları her zaman kontrol ettirebilir. Yanlış beyanda bulunan dergiler hakkında 195 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinin a bendi uygulanır.

(Basın - 12003)

Kocamanlarımızı tanıyalım: 4

İş adamlarımız ve işleri

Lâzım Şakşıkır Bey

Memleketimizin çok tanınmış ve çok sevilmiş bir siması olan pek muhterem Lâzım Şakşıkır beyefendinin hayatı, gençlerin ağzını bir daha kapanmamak üzere açık bıraktıracak ve ihtiyarlara da parmaklarını ısırttıracak ve kadınların, kızların da ağızlarının sularını akıttıracak bir çok esrarengiz muvaffakiyetler ve dehşetengiz muzafferiyetlerle süslüdür. çok dürüst ve namusu mücessem bir zat olan Lazım bey, hususî arabası bozuk, dar yollardan gideme diği için, hiç bir zaman doğru yoldan yani tarik-i istikametten ayrılamamıştır. Tercüme-i halinin her safhası ve her bir sahifesi birer ders-i ibret olan hayat destanı evlâd-ı vatan için rehber olacak kıymettedir.

Muhterem Lâzım beyefendi 1874 senesi Mart otuzbirinde mübarek Salı sabahı rahm-i mâderden bu alem-i faniye gözlerini açmış ve bir daha da hiç kapanmadan, hatta uykuda bile gözleri açık kalmıştır. Her dünyaya gelen çocuğun bağırarak ağladığı malum ise de bu küçük yavru gık bile dememiş velâkin onu doğurtan ebe kadın iki gözü iki çeşme ağlayıp bağırarak «Eyvah yüzüğüm! eyvah yüzüğüm!» diyerek feryadı ve figana başlamıştı. Ebe kadının hiç durmadan ve acele acele «Eyvah yüzüğüm!» feryadı etrafta bulunanlar tarafından yanlış anlaşılarak «Vah vah, sapasağlam turp gibi kadındı. Ne oldu zavallıya!..» diye teessürü mucip olmuş ve ebe kadın «Biraz dişini sık geçer diye teselliye çalışılmışsa da kadının feryadının büsbütün artması üzerine mesele anlaşılmış ve çocuğun çıkarılması esnasında ebenin parmağındaki altın yüzüğün kaybolduğu öğrenilmiştir.

Daha ismi bile konulmamış olan yavrunun iki elinin yumuk olması dikkati çekmiş ve beş kişinin gayreti neticesinde yavrunun yumuk elleri pek zorlukla açılınca, bir elinde ebenin yüzüğü diğer elinde imamın gözlüğü olduğu hayretle görülmüştür. Yüzükle gözlük elinden alındıktan sonra yavru canhıraş feryat ile ağlamağa başlamıştır.

Yüzüğün nevzâd avucunda bulunması bir dereceye kadar akla yakın gelmişse de imamın gözlüğünün ne münasebetle yavrunun eline geçtiği bir türlü anlaşılamamıştır. Gözlüğün imama ait olduğunu ise ancak yavrunun validesi teşhis edebilmiş, ve «Biz de aylardan beri bunu arıyorduk. Nerden çıktı allahaşkınıza?» diye sual etmişse de, doğumdan mütevellit bühuşî içinde yatan zavallı valideden hakikat ketmedilerek gözlüğün mahfazasında bulunduğu kendisine söylenmiştir.

Bazı iktisatçılar ve maliyeciler küçük Lâzım'ın doğar doğmaz iki eliyle etrafa cam kırıkları saçtığını söylerler ise de hakikat bu merkezde olmayıp cam mam doğru değildir ve vaka bizim naklettiğimiz gibi cereyan etmiştir.

Validesi aynen sabık kraliçe Süreyya gibi gerek kendisinin ve gerek zevcinin bütün gayretlerine rağmen, uzun yıllar hamile kalamayınca, Karabasan hoca namı ile maruf ve nefesi gayretli keskin Hoca'nın da himmeti ile ancak hâmile kalabilmiş ve yavrusunu dünyaya getirmiştir.

Karabasan Hasan hoca sekiz dokuz ay önce kaybolan gözlüğü kendisine getirilince:

— Tesubhanallaah!.. aramadık yer bırakmadım. Nereye koymuşum mereti? diye sual ettikçe kendisine vakâyi anlatılmış ve Karabasan hoca cevaben,

— Bu çocuk büyük bir iş adamı olacaktır...Her tuttuğu altın olsun Memlekete lâzımdır... demiş ve bu münasebetle de Karabasan hocanın tavsiyesi veçhile yavruya Lâzım ismi verilmiştir.

Küçük Lâzım'ın pederi Saykeri vilâyetinin Düveli kazasının Fırtık kariyyesinden kalabuk lâkabı ile maruf kel Ahmet olup, Lâzım bey hayata atılıp serveti samana, on sekiz hane ile kırk apartmana, otuz mağaza ile elli dükkâna, on fabrika ile sayısız mekâna, bir çok çiftlik ile pek çok hamam ve hana sahip olduktan sonra, pek büyük masraflar karşılığında meşhur tarihçilerimize ailesinin şeceresini tahkik ettirerek pederi yalabık kel Ahmetin gayet asil bir aileye mensup olduğunu ve dedesinin Sultan Abdulgafur'unNaneye-dibaşı olarak Sarayda uzun yıllar devlete, vatana hizmetler ifa etmiş bulunduğunu isbat ettirmiştir ve hatta namdâr tarihçilerimizin tarifleri üzerine maruf ressamlarımıza pederinin, dedelerinin ve bütün sinsilesinin yağlı boya ve karakalem resimlerini yaptırmıştır. Ve validesinin Sallatomruk Paşazâde ahfadından olduğu icat edilmiştir

Karabasan hoca'nın duası kabul olunmuş ve küçük Lâzım'ın her tuttuğu altın olmuş, tıpkı doğumunda olduğu gibi kaybolan eşyaların üstünde bulunması gibi bir hasleti bulunduğu müşahade edilmiştir. Köyde her ne kaybolsa üstünde bulunması sebebi ile daha on yaşında iken diyar-ı gurbete düşmüş ve İstanbulda maruf bir tüccarın yanına kapılanmıştır. Bu tüccarın hizmetinde daha pek küçük yaşında iken hileli defter tutma usullerini ve Amerikan sistemi vergi kaçakçılığını bir mala yüzde doksan dokuz onda dokuz hiyle katmanın usûllerini öğrenmiş ve bu usulleri muvaffakiyetle tatbik ederek, namusu ile çalışanların hayatta muhakkak surette muvaffak olacaklarını biz zat kendi hayatı ile isbat etmiştir

Yanında çalıştığı tüccardan kafesliyerek elde ettiği ilk on lirayı bir hâtıra olarak çerçeveletmiş ve milyonlara sahip olduktan sonra da bu çerçeveyi vazıhanesinin duvarına asarak ziyaretine gelenlere «İşte ilk kazandığım para» diye iftiharla göstererek, nasıl sıfırdan milyoner olduğunu gururla anlatmayı itiyat edinmiş idi. Bilâhare bu on liranın sahte olduğunu öğrenince de tüccar için: Nur için de yatsın... Beni kötü huylara alıştırmamak için bilerek bana sahte parayı sürmüş» der idi.

Bir müddet de mahalle bakkallığı yapmış olan genç Lâzım'ın sayesinde o mahallenin kadınları kırılmış beyaz taşlardan pilâv pişirmesini öğrenmişlerdi. Daha sonra işini genişleterek ihracatçılığa başlayan Lâzım bey, fındık, üzüm, fasulye tütün diye Avrupa memleketlerine o kadar bol miktarda taş ve toprak ihraç etmişti ki, bu yüzden vatan sathının seviyesi Beyazıt meydanının seviyesine inmiş hatta âlimler erozyon sebebi ile vatan toprağının gittikçe azalmakta olduğunu zannetmişlerdi.

Lâzım Bey'in bundan sonraki on yıllık hayatı meçhulümüzdür ve hiç kimse tarafından bilinmemektedir.

Son derece vatanperver olduğundan bedel vermek sureti ile askerlik yapmadan vatanî vazifesini ifa eylemiştir. Bundan sonra Lâzım Bey'i gayr-î iktisadî devlet teşekküllerinden «Bal Tutan Türk Anonim Şirketi»nde mühendis olarak görüyoruz. Arkadaşları maaşları ile geçinemezlerken, o her ay maaşından otuz yedi buçuk kuruş biriktirmeğe muvaffak oluyordu. Bu göze görünmeyen küçük paralar ilerideki büyük sermayesinin ilk menbaını teşkil etmiştir. Çok muktesit bir zat olduğundan iktisada riayetle para biriktirir. Denilebilir ki, onun kadar para biriktiren ve bunu bilen başka hiç kimse yoktur. Maaşından biriktirdiği ayda otuz yedi buçuk kuruşlarla, sekiz sene çalıştığı bu müesseseden ayrıldığı zaman biriktirdiği paraların yekunû tahminen bir milyon liraya yakındı. Lâzım Bey'in sık sık «Bir olmadan bin olmaz» dediği pek meşhurdur ve klâsik iktisat kitaplarına geçmiştir.

Bundan sonra serbest hayata atılan Lâzım Bey askeriyenin yağ teahhüdü işini almış ve ilk sene sattığı yağa yüzde elli miktarında yağdan başka her şey katmış ve bir itiraz vaki olmadığından bu miktarı her sene arttırarak yüzde doksan dokuza ve nihayet yüzde yüze çıkartarak meselenin anlaşılması ile teahhüt işinden sarfı nazarla iktidar partisine beş yüz bin lira bağışta bulunarak memleket severliğini bir kere daha isbat etmiştir.

Parasını işleterek faiz yolu ile kısa zamanda servetini beş-altı misline çıkarmış, gayri resmî ve gayri kanunî faizcilik yapmaktansa bu işi kanunî ve resmî şekle sokmak için bir hususî banka kurmuş ve kısa vadeli küçük aile tasarrufları ile bütün dar gelirlilerin ceplerindeki bozuk paraları toplayarak bütünleştirmiştir.

Memeketteki bütün iş sahalarına el atarak, göz dikerek ve ayak uzatarak teşebbüslerini gittikçe genişleten ve geliştiren Lâzım Bey, dördüncü kuvvet basını da her ne kadar verdiği bol ilânlarla avucu içine almışsa da bununla da tatmin olmıyarak büyük matbaalar kurmuş ve çıkarttığı mecmualardaki namahrem ve uygunsuz vaziyetteki resimler ve ırız zırız yazılarla çocuğun ahlâk ve terbiyelerini ve ruhlarını ve kafalarını bozarak memleket irfanına büyük hizmetler ifa eylemiş ve bu mecmuanın satış miktarı ile memleketimizin seviyesini meydana koymuştur. Ayrıca bir de memlekete şamil bir tevzi teşkilâtı organize ederek, muzur neşriyatın yayılmasına mani olmağa çalışmıştır Şimdikilik karteller halindeki bu işletmelerin pek yakında tröstler haline gelmesi ile memleketin bir küçük Amerika olmasına intizar olunmaktadır.

Müesseselerinde çalıştırdıklarına gayet az maaş ve gayet de yüksek primler ödeyerek vergi miktarını asgariye indirmiş bir büyük maliyecidir. Primleri yüksek, maaşları alçak tutarak hem yanında çalıştırdıkları, hem de kendisini memnun etmiştir.

Herhangi bir işten yüksek vergi ödeyecek kadar kazanmaya başlayınca yeni iş sahalarına yatırımlar yaparak yeni başladığı işlerdeki zararları yüzünden vergiden kurtulmuş büyük iş zekâsına sahip idi

Bununla birlikte vergi kaçırdığı gibi bir zehaba katiyyen varılmamalıdır; zira son derece de vatanperver ve yüksek bir insaniyetperver, eşsiz bir hamiyetperver milliperver, s a n c a k p e r v e r ve perverperver bir zat olup demokrasiye de bütün kalbi ile inanmış olduğundan seçim zamanlarında partilere kazanma şanslarına göresosyal adalete uygun olarak yüzbinlerce lira dağıtır idi. Hatta seçilmek şansı zayıf hele iktidara gelmek ihtimali pek uzak olan partilere bile ne olur ne olmaz diyerek para bağışlayacak kadar uzak ve görüşlü idi. Son olarak 500 bin lira bağışladığının ertesi günü ihtilâl-i kebir olup DP iktidardan düşünce milyonlarca liralık hürriyet tahvili olarak hamiyet-i vataniyyesini bir kere daha isbat etmiş ve 300 bin lirayı da gözden çıkararak iktidarda bulunan bir yiğitin muhterem zevcesine bir gazete çıkarmayı temin etmişse de sonradan bu iş bir kargaşalığa gelerek gürültüde ne olduğu anlaşılamamıştır.

Şu kısa tercüme-i halden de anlaşılacağı üzere Lâzım Bey sıfırdan milyoner olmuş ve bütün servetini alnının teri ile kazanmıştır. Bazı servet düşmanları ve alçak ve hain ve münafık ve iftiracı ve mahut sosyalistler kendilerine pek yaraşan âmiyane tabirleri ve bozuk ağızları ile-çok affedersiniz- «Ulan, yetperver, şikesuperver, fukaraperver bu ne biçim alın teri!.. Bu kadar teri katır işemez. Bu heriffin alnı Van gölü mü?» diyerek bulanık suda balık avlamak habbeyi kubbe, pireyi deve yapmak, bir bardak suda fırtına koparmak ve muhterem efkârı umumiyeyi uykusundan rahatsız ederek midesini bulandırmak istemişlerse de Allahın inayeti üe hiç bir nane yiyememişlerdi. Esasen bu habislerin, yoldan gelişi güzel çevirdikleri adamlara kaatil olduklarını itiraf ettiren Emniyet'imizde dosyaları mevcut olup, bu iftiraları ile dosyaları biraz daha kabarmıştır.

Pek muhterem Lâzım Bey'in şu büyük sözü vecize hükmünde ve pek meşhurdur. «En güzel teşebbüs özel teşebbüstür.»

Özel teşebbüsü, özel sermayeyi, özel kâtibi ve özellikle özel sektör ve özel sekreteri ve özel arabayı her zaman müdafaa etmiş olan pek muhterem Lâzımbey millî olması şartı ile devletçiliğe de büyük sempati duymakta ve özel teşebbüsün ancak devletçilikle desteklenceğini, devletin devletlinin ve devletçiliğin vazifesinin özel sermayeyi yaratmak olduğunu beyan etmektedir. Lâzım Bey ayni zamanda soyalist olup ancak kökü iyice içerde bir sosyalizme taraftardır. Lâzım Bey yalnız sosyalist değil, ayni zamanda, her fırsat buldukça «Atatürk'ün izinde» tatile çıktığını söyleyen bir Atatürkçü cumhuriyetçi kıymetli bir vatanperverimizdir.

Memleketimizin tanınmış fukara babasıdır. Bir büyük verem hastanesi inşa ettirerek, haklarını yemek sureti ile verem ettiği insanlardan hiç olmazsa bir kısmının ve sâyesinde ölen veremlilerin çoluk çocuklarının tedavisi ile, - eğer bir miktar varsa günahlarının da kefaretini ödemiştir.

Bundan başka fukara babası Lâzım bey hayır olarak iki çeşme, bir cami, bir de mektep yaptırarak daha hayatta iken cennetteki en güzel parselleri de kendisine ve ailesine ayırtmış, dünyada nasıl fakir fukaraya bir parça sahil bir güzel yer bırakmadıysa, ahirette de fakir fukaraya cehennemden başka sığınacak yer bırakmamak sureti ile sosyal adalet prensiplerine inandığını ispat etmiştir. Akla sığmıyacak kadar büyük serveti dolayısiyle iyilik yapmak ve iyi adam olmak imtiyaz ve inhisarını da kendisinden başkasına kaptırmamış bir iş adamıdır ve bu sebeple herkesi kendisine «yardımsever, ne iyi adam» demek mecburiyetinde bırakmıştır.

Vücudunda fosfor, iyot, yağ ve saire gibi faydalı maddelerden toprağın ve mezardaki haşerelerin istifade edememesi ve nebatların gübresiyle beslenmemesi için uzun yıllar büyük paralar sarfederek tıbbın sayesinde ölmemeğe gayret etmiş ve ancak seksen küsur yaşında vücudu tamamiyle kireçleşip de cesedinin bile dünya ya faydasız hale geldiğini anlayınca rahmet-i rahmana kavuşmıya razı olmuş yine de gözleri açık gitmiştir.

Muhteşem, görülmemiş bir cenaze merasimi ile, binlerce insanın göz yaşları arasında bir kireç külçesinden ibaret mübarek cesedi toprağa tevdi edilmiştir. Cenazesine altı yüz çelenk gönderilmiş ve ölümü «Elim bir ziya;» başlığı altında on gün gazetelerde, müessisi bulunduğu on beş — yirmi şirket ve müessese tarafından ilân edilmiştir.

Avrupa'ya felsefe tahsiline gidip Amerika'da cazcı olan oğlu, şimdi Amerika'da caz besteleri yapmaktadır. Büyük kızı dördüncü kocasını değiştirmek üzeredir. Küçük kızı da Mr. Moris namı diğer Musa beyle büyük bir gayretle kalan mirası, bitirmek mümkün olmadığından, azaltmağa çalışmaktadırlar. (Afiyet olsun)

ARIZA

Cadillac arabada giden, önündeki minimini İtalyan arabasının bir metre kadar sıçradıktan sonra tekrar inip yoluna devam ettiğini görünce hayretten gözleri açıldı. Az sonra küçücük araba bir daha sıçradı, yere kondu devam etti, sonra bir daha, bir daha. Cadillac arabadaki merakından çatlayacaktı. Minnacık arabayı geçti; önünde durdu. Küçük araba da durdu. Arabasından indi minimini arabanın yanına gitti. Şoförüne sordu :

«Acaba arabanızda bir arıza mı var? Durup durup sıçrıyor?»

Ufacık arabanın şoförü gülümsedi :

«Hayır efendim, arabanın bir şeyi yok.» dedi. «Beni hıçkırık tuttu da...»

Altan AKGÜN

İŞSİZLİK

Sanık Ayağa Kalk!

Mapusaneye ilk defa düşmenin toyluğu ve şaşkınlığı içinde titrek adımlarla koğuşa doğru yürüdüm. «Geçmiş olsun.», «Allah kurtarsın!» dilekleri arasında ranzaya boş bir çuval gibi yığıldım.

Koğuşun loş ışığına alışabilmek için, gözlerimi yumdum.

Savcı elini kürsüye vurarak haykırdı:

— Sanık, ayağa kalk!..

Ayağa kalkacak gücü dizlerimde bulamıyordum.

— Sen, diyordu, onbin nüfuslu küçücük bir ilçede gazete çıkarmaya kalkarsın ha?

— ...

— Sen, o tuvalet kâğıdı büyüklüğündeki ceridevi çıkarmadan evvel, kasaba rahattı. Mutlu idi. Bir kilo ekmekle, birkaç zeytin tanesini çoluk çocuğu ile yiyor, hükûmete dua ediyordu. Sen bu mutlu kişilerin içine fitne soktun. «Dünya zeytin ekmekten ibaret değildir. Haftada şu kadar gram et, şu kadar gram yağ, şu kadar gram şeker yemek lazımdır. Ağır işçinin kaloriye ihtiyacı vardır!» dedin. «Eğer harcadığınız enerji kadar kalori almazsanız, tüberküloz yakanıza yapışır, ciğerlerinizdeki verem mikrobu yiye yiye sizi tüketir!» dedin. Hastalık nedir bilmeyen ilçede, mikroplar kışkırtıcı kaleminle hücuma geçtiler. Her evde kan tüküren insanlar peydahlandı. Yıllarca boş duran hastahanedeki yataklarda üçer kişi birden yatmaya başladı. Bu zavallı insanlara, kötülüğün en bayağısını yaparken vicdanın hiç titremedi mi?

— Efendim, ben....

— Sussss!.. İddianame okunurken konuşulmaz. Sayın yargıçlar, sanığın iddianın ağırlığı altında ezilmesi, vicdan azabı çekmesi gerekirken, konuşmaya yeltenmesi yaptıklarından pişman olmadığını göstermektedir. Ceza verilirken bu noktanın göz önünde tutulmasını dilerim...

Bu gazete çıkmadan, bu ne idüğü belirsiz kalem işlemeye başlamadan önce, Bozdağ ilçesi, yurdun cenneti idi. İşçisi, gündelikçisi, her sabah güler yüzle işine gider, gün doğumundan, gün batımına kadar - çalışırdı. (Işık) gazetesi çıkınca, kasabayı kara bulutlar kapladı. İşçinin randımanı azaldı. Saat nedir bilmeyen kol ırgatları bileklerine birer saat taktılar. Artık gün doğumu ile işe başlamıyorlar, güneşin batışına kadar kazma kürek sallamıyorlardı. Belki de yabancı eller tarafından yardım gören bu gazeteden vesikalar sunuyorum. Işık gazetesi sayı:5, saife: 1.. Bakın neler diyor:

(Ey işçiler, siz köle değilsiniz... Günde 8 saatten fazla çalışmayın. 2 lira gündelik karşılığında, 15 saat çalışmakla kendinizi tüketiyorsunuz. Toprak ağaları, sizin alın terinizden bütün ilçenin tapusunu ceplerine indirdiler. Şehirde apartmanlar yaptırıp, yüksek ücretli fahişeler kiraladılar... Sizin elinize ne geçti? Bir dilim kara ekmekle, bir baş soğan..»

Kökü dışarda olan bu kalem sahibi işçiyi tembelliğe yöneltiyor. İşçi çalışmayacak, randıman düşecek...Tarım Bakanlığına müzekkere yazılarak, bu yazıdan sonra istihsalin yüzde kaç düştüğünün tahkikinin suç delilinin tesbiti bakımından yüksek mahkemenizden rica ediyorum.

Bu alçak gazeteci, o paçavrayı çıkarmadan evvel, mahkemelerde boşanma davalarına pek az rastlanırdı. Herkes, karısı ile, kocası ile mesut yaşıyordu.

Yetmişlik ihtiyara varan, yirmilik gelin: «Nasibim bu imiş» diyor, yuvasına bağlı kalıyordu. Üzerine iki metres kapatan kocasını haklı görüyor: «Erkektir, eninde sonunda onlardan bıkacak, bana dönecektir.» diyordu. Şu (Işık) paçavrası, bahtiyar yuvaların damına baykuş gibi tüneli. Evler, ocaklar yıktı. Kırk yıllık eşleri birbirlerinden ayırdı. Sayı. 10, sahife: 2 de bakın neler yazıyor: «Kadın ev işi yapacak. Kadın çocuk bakacak. Kadın tarlada çalışacak. Kadın ormandan odun kesip, sırtında getirecek. Erkeklere ne iş kalıyor: Kahvede oturmak, kumar oynamak, meyhanede kafayı çekmek, arada bir de karısını dövmek...Bu kadınların cinsiyetini tayin için nüfustaki kütüklerine bakmak gerekiyor. Çamaşır yıkamaktan, odun kesmekten, sırtında yük taşımaktan elleri nasırlaşmıştır, beli bükülmüştür, kalçaları incelmiştir. Kadın ile erkek arası biçimsiz bir yaratık çıkmıştır ortaya.»

Evet sayın yargıçlar, kadınları kışkırtan bu yayın kısa zamanda etkisini göstermiş boşanma davaları, erkeğine itaatsizlik olayları hızla çoğalmıştır. Yüksek mahkemenize, bu yazıdan sonra kaç boşanma davası açıldığını gösteren bir belgeyi sunuyorum.

Suç işlemeyi olağan hale getiren sanık, suç aleti gazete ile dilini hükûmete de uzatmaktan geri durmamıştır. Sayı:15, sahife:2 de diyor ki:

«Amerika fezaya gidiyor. Biz çamurlu sokaklarımızda evlerimize zor gidebiliyoruz. Atom devrinde petrol lâmbası yakmak, apandisit hastası için keskin nefesli hoca aramak, yirminci yüzyılda yüz kızartıcıdır. Vatandaştan vergi alan hükûmet, vatandaşa olan ödevlerini de unutmamalıdır.»

Sınıfları birbirine, karıyı kocaya düşürmekten çekinmeyen yazar, bu yazısı ile cesaretini biraz daha arttırarak, vatandaşı hükûmet aleyhinde kıyama zorlamaktadır. Bu bozguncu yayın kısa zamanda etkisini göstermiş, vergi toplamında eksiklik görülmüştür. 10 kişi mahallelerinde bekçi olmadığı halde kendilerinden bekçi parası istendiğini ileri sürerek itiraz da bulunmuşlardır. 5 kişi kasaba da elektrik olmadığı halde, yıllarca kendilerinden tenvirat resmi alındığını, 15 kişi de belediyenin çöpçü kadrosu bulunmadığı halde tanzifat vergisi adı altında istenilen parayı vermiyeceklerini bildirmişlerdir. İcraî kanunlara dayanılarak, bu küstahlardan haciz yolu ile borçları tahsil edilmiş, 1 tanesi müstesna, diğerlerinin haciz edilecek mülk ve eşyaları bulunmadığından gereğinin ifası yoluna gidilmiştir.

Kâğıdı kezzap, mürekkebi zehir, kalemi Türk milletinin kalbine çevrili bir silâh olan bu gazete sahibinin Türk ceza kanunun 450...,

Omuzuma dokunan bir el hakkında verilmekte olan kararın tamamını duymama engel oldu; ceza evi müdürü,

— Daha evrakın gelmedi, Suçun ne senin? dedi.. Sirkat mi? Kız kaçırma mı? Cinayet mi?

— Evet, dedim, Katilim. Kurbanlarım bir değil, iki değil, 12 de ğil, 12 bin değil... Ben bir milleti... Koskoca bir milleti... İşte şu tükenmez kalemle yedim, tükettim...

BURHAN ESEN

— Ne derlerse desinler... Ben elimin emeğiyle kazanıyorum!

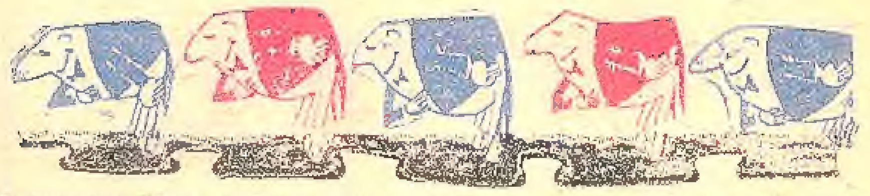

GÜMÜŞ PALAN

Nedir vatandaş dedim, birisi uyruk dedi.
Sen öksürüp tıksırdın, kimisi buyruk dedi:
Kimisi bakıp sana, işte bu kuyruk dedi.
Sorsalar bana derim: Dizginleri gevşektir,
Gümüş palan vursan da eşşek yine eşşektir!

★

Adını değiştirip çevirsen de sıpa'ya,
Büyüyüp yine bir gün merkep olacaksın ya...
Neden bu kadar hasret çekiyorsun sopaya?
Çulu değiştirsen de bizler için bî şektir:
Gümüş palan vursan da eşşek yine eşşektir!

★

Her birinin sırtında yüklüdür sabıkası,
Ondan gelmez bir türlü sözlerinin arkası...
Başka neden bunların idrar müsabakası?
Etrafındakilerin hepsi delifişektir,
Gümüş palan vursan da eşşek yine eşşektir!

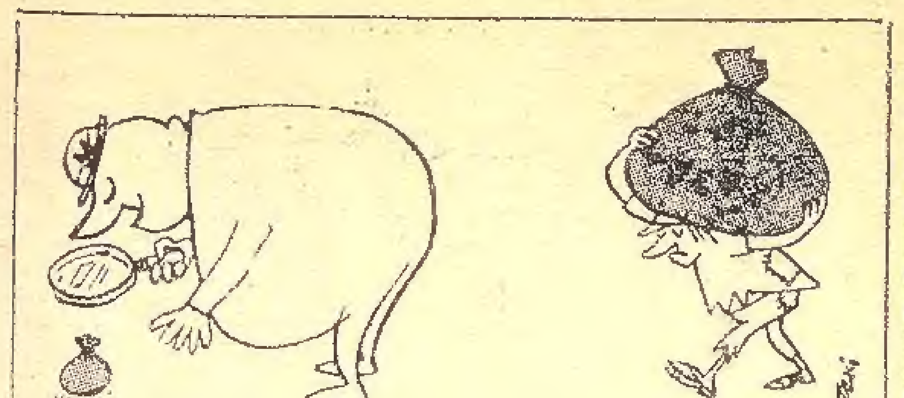

Geçmiş Zaman Olur ki,

Büyük Türk filezofu ve hekimi «İbni Haldun» adını duymayan yoktur. (980 - 1037). Eserlerini Arapça ve Farsça yazmıştır.

Bu türk bilgininin Arapça olan bir tıp eserini, tarihçi Ahmet Cevdet Paşa Türkçeye çevirmiş ve bu kitap «Takvimhane-i Âmire» de 1861 yılında (1277) basılmıştır. Aşağıda okuyacağımız yazıyı bu kitabın 145 inci sayfasından olduğu gibi aktarıyoruz:

«Peygamberin tıbba dair sözlerini meşrû saymak doğru değildir. Ola ki bu sözler iman sağlamlığıyla yerine getirile, o zaman büyük faydası olacağında şüphe yoktur. Bal ile tedavi vak'ası böyledir.

Bir adam Peygamberin huzuruna gelip kardeşim yürek ağrısından acı çekiyor dedikte Resulüekrem Sallallahi aleyhi ve sellem hazretleri «bal içir» buyurdular. Adam bir zaman sonra gelip «Ya Resûllallah, bal içirdim, lâkin ishal oldu ve ishalini arttırmaktan başka bir şey yapmadı» dedikte, Aleyhisselâm Efendimiz: «Sen yine bal içir!» diye emretti. Adam üçüncü defa gelip: «Yine içirdim, fayda vermek şöyle dursun, büsbütün ishalini arttırdı...» dedikte Aleyhisselâm efendimiz dahi «Cenabı Hak bab methetmiştir (Fihi şifai linnas) buyurmuştur, sen ona yine bal içir!» dedi. Sonra adam yine huzura gelip «Yine içirdim, hiç faydası olmadı, ishali çok arttı...» deyince, Aleyhisselâm Efendimiz «Cenabı Hak doğrucudur, ancak yalan ve yanlış olsa olsa senin kardeşinin karnındadır. Ona yine bal içir» buyurdular. Adam bu sefer tam inançla kardeşine tekrar bal içirdikte, kardeşinin ishali kesilmiş ve iyi olmuştur.

Aşağıdaki yazı yine aynı kitaptan alınmıştır:

Hurmaya ilhak vak'ası şudur. Araplar her sene olduğu gibi âdetleri olduğu üzere hurmaların dişilerini erkekleriyle aşılarlarken Sallahi Aleyhi ve sellem Efendimiz bunu görüp «Böyle âdetlerden vazgeçin, Cenab-ı Hakka tevekkül edin!» diye ferman edince onlar dahi ilkah usûlünü terk ettiklerinde o sene ağaçlar hurma vermedi. Bunun üzerine Aleyhisselâm Efendimiz «Nasıl biliyorsanız öyle yapın!» buyurdu ve eski usûle devam olundu.

Hayali Beş Para Etmez!

GENÇ KUŞAK HİKÂYECİLERİNDEN DÖRT KİTAP SUNUYORUZ:

DENGE UZMANI
Yazan:
ORHAN DURU

Bu kitapta, çok değişik bir anlatışı olan Orhan Duru'nun birbirinden güzel 14 hikâyesi vardır.

Fiyatı: 3 lira

GÜLLÜ GÜZEL
Yazan:
MERAL ÇELEN

Genç kuşak kadın yazarlarımız içinde hikâyeleriyle büyük ilgi toplayan Meral Çelen, bu kitaptaki hikâyelerinde olayları yalnız kadınların duyabileceği bir içtenlik ve gerçeklikle anlatıyor.

Fiyatı: 2 lira

GÜZEL AVRAT OTU
Yazan:
TARIK DURSUN K.

Değerli hikâyeci Tarık Dursun'un bu kitabı, Türk Dil Kurumunun 1961 yılı hikâye ödülünü kazanmıştır.

Fiyatı: 3 lira

BULANIK RESİMLER
Yazan:
MUZAFFER BUYRUKÇU

Genç kuşağın verimli yazarlarından Muzaffer Buyrukçu'nun en güzel hikâyeleri bu kitapta toplanmıştır.

Fiyatı: 3 lira

Bu dört hikâye kitabının fiyatı 12 lira tutmaktadır. Dört kitabı birden almak isteyenlere 10 liraya verilir. On liralık posta pulu gönderirseniz bu dört kitap adresinize yollanır. Ödemeli olarak da gönderilir.

Kitaplardan yalnız birini almak istiyorsanız 3 liralık posta pulu gönderiniz.

Adres:
DÜŞÜN Yayınevi
Nuruosmaniye, Gazi Sinan Paşa sok. No. 12 İSTANBUL.

ÇEK

DÜNYA MİZAHINDAN ÖRNEKLER

İTİRAFNAME

Jaroslav Hasek

Çek yazarı Jaroslav Hasek, dünyanın ünlü mizahçılarından biridir. 1883 de Prag'da doğmuş, genç yaşında siyasete atılmış, gerici düzene karşı koymuş ve politika madrabazlarıyla çatışmıştır. Avusturya-Macaristan İmparatorluğunun baskısı ve Katolik kilisesinin rezaletlerine karşı kalemiyle isyan etmiştir.

Birinci Dünya Savaşına katılan Haşek, savaşçı devletlerin kimler adına kan döktüklerini ve savaşın gerçek nedenlerini anlamış olarak yurduna dönmüş, iş aramış ve çok güç koşullar altında yaşamıştır.

Jaroslav Hasek, eserlerinde halka kutsal diye tanıtılmış boş kavramların gerçek iç yüzünü açıklar ve gerici düzenin bütün gülünçlüklerini ortaya koyar.

En önemli eseri, hemen bütün dünya dillerine çevrilmiş olan «Yiğit asker Schwejk» dir. Bu eserdeki «Schwejk» dünya mizahının en keskin çizgili tiplerinden biridir.

Jaroslav Hasek'in ilkin broşürler halinde yayınladığı bu roman çok büyük ilgi görmüş, sonradan birçok kereler filme ed alınmıştır.

Hasek, bu romanın üçüncü cildini hazırlarken 1923 de ölmüştür.

Yiğit asker Schwejk tipi öylesine büyük bir ilgi görmüştür ki, sonradan birçok yazarlar bu romanın devamını yazmışlardır. Örneğin Bertolt Brecht'in «Schwejk İkinci Dünya Savaşında» adlı romanı bunlardan biridir.

Ünlü mizahçının, şaheser bir yergi örneği olan «İtirafnâme» adlı bir hikâyesini okurlarımıza sunuyoruz.

Radikal Sosyalist Partisinin organı «28 Ekim» gazetesi bir dizi makale ile beni Çek kamu oyunun önünde yerin dibine batırıp çıkarmaya çalıştı. İtiraf edeyim ki, hakkımda yazdığı şeylerin hepsi gerçektir. Ben «28 Ekim» in yazdığı gibi sadece bir alçak ve serseri değil, daha da kötü bir haydutum.

Bundan dolayı «28 Ekim»e bana daha iyi saldırabilmesi için doğru malzeme vermeğe çalışacağım. Bütün Çek kamu oyu önünde, hazırladığım bu itirafname buna yardımcı olsun!

Ulu Tanrıya ve sizlere de, Bay Milletvekili Modracek ve Bay Hudec, itiraf ederim ki, daha doğmadan annemin huzurunu kaçırdım. Benim yüzümden bir sürü geceler uyuyamadı.

Üç aylıkken bakıcımı ısırıp boğdum. Bundan dolayı annemin de başı belâya girdi: Prag mahkemesi «çocuğuna bakmadığı için» gıyaben üç ay hapse mahkûm etti.

Daha o zaman o kadar bozulmuştum ki, mahkemenin karşısına çıkıp zavallı anneciğimi kurtarmak için tek kelime söylemek zahmetine katlanmadım. Aksine, büyüdüm ve hayvanî etkiler göstermeğe başladım.

Altı aylıkken ağabeyimi yedim ve tabutundaki aziz resimlerini çalıp hizmetçimizin yatağına sakladım. Kızcağız hırsızlık ettiğinden evden kovuldu, ölü soyuculuktan ise on yıl ağır hapse mahkûm edildi. Sonradan günlük hava alma saati sırasında diğer mahkûmlarla kavga ederken öldü. Nişanlısı kendini astı ve geride altı gayri meşru çocuk bıraktı. Bunlardan birkaçı sonradan uluslararası otel hırsızları olarak parladı, biri papaz oldu, en büyüğü ise «28 Ekim» de yazıyor.

Bir yaşıma bastığımda bütün Prag'da gözlerini oymadığım, ya da kuyruğunu koparmadığım bir tek kedi kalmamıştı. Bakıcımla gezmeye çıktığımda şehrin bütün köpekleri beni daha uzaktan görür görmez kaçmağa başlıyordu.

Bakıcım kızcağız da benimle uzun zaman dolaşamadı, çünkü on sekiz aylıkken onu Karlsplatz'da götürüp iki paket tütüne askerlere sattım. Bu felâkete dayanamadı, veleslavin'de kendini trenin altına attı. Bu arada tren de raydan çıktı, on sekiz kişi öldü, on ikisi yaralandı.

Üç yaşında iken Prag'ın en bozulmuş oğlanıydım. Daha bu yaşta yüksek bir şahsiyetin karısıyla münasebetim vardı. Bu olay duyulsaydı, hem Prag, hem de bütün ülke ayağa kalkardı.

Dört yaşındayken ablamın kafasını dikiş makinesi ile ezdiğim için evden kaçmak zorunda kaldım. Ama kaçmadan önce birkaç bin altın çaldım; bunları sonradan hırsızlarla âlem yapıp yedik. Para bitince dilencilik ve yankesicilikle karnımı doyurdum ,bu arada kendimi Prens Thun'un oğlu diye tanıtıyordum (o zamanlar daha kont idi).

Yakalandım ve Liben'de bir ıslah yurduna gönderildim, fakat çok geçmeden binayı ateşledim. Yangında bütün öğretmenler öldü, çünkü daha önce hepsini odalarına kilitlemiştim.

Acı günler geldi. Prag sokaklarında sürünerek dolaşıyor, fırınlardan ekmek, manavlardan elma çalarak yaşamağa çalışıyordum. Fakat Thomas kilisesine girip altın bir şamdan çalınca, durumum fevkalâde düzeldi. Şamdanı bir madrabaza bir altına sattım parayı malûm sokaktaki malûm evlerden birinde yiyip bitirince de adamı yakalayıp şantaja başladım. Birbiri ardından altın sızdırmağa başlamıştım ki adamcağız daha ucuz olsun diye gidip polise teslim oldu.

Prag'dan kaybolmak zorundaydım ve Polna'ya doğru yola çıktım. İtirafnamemin doğru ve tam olması için burada açıkça söylüyorum: Polna'daki kızı öldüren Hilsner değildi, bendim! Üç altın için yaptım bu işi!

Bundan sonra Polna'da kalamıyacağım tabiî idi. Yaya olarak Viyanaya gittim, altı yaşıma basbastığımda şehre girdim. Prag'a dönmek için param olmadığından Herren sokağındaki bankayı soymak zorunda kaldım, bu arada da tedbirli davranıp dört bekçiyi birbiri ardınca boğup öldürdüm.

Bu tabiî en iğrenç suçlarımdan biriydi, bunun için bir özür zor bulunur. Fakat memleketimi özlediğim, kederli ana babamı görmek istediğim düşünülürse...

Ama yine sulu gözlü olmak istemiyorum. Sonunda Prag'a döndüm. Yolda ihtiyar bir kadını vagonun açıklığına çektim, elinden çantasını kaptım ve kendisini yola fırlattım. Kompartımanda onu sorduklarında, bir önceki istasyonda indiğini ve hepsini selâmladığımı söyledim.

Ne yazık ki, annem ve babam artık yaşamıyorlardı. Babam ahlâksızlığıma üzülüp iki ay kadar önce kendini asmıştı. Anacığım ise Karl köprüsünden kendini atmış, kurtarmak isteyenlerin sandalına da devirip hepsinin boğulmasına sebep olmuştu.

Banka hesabıma konmak için zavallı amcamın bütün ailesini zehirlediğimden yapayalnız büyüdüm. Bu arada tabiî ki daha fazla para almak için rakamları da değiştirmiştim.

Sayın «28 Ekim» in yazı işleri müdürü:

Kalemim artık yazmaktan dehşete düşüyor, daha çok yazmak itirafnamemi tamamlamak isterdim. Gerçek pişmanlığım göz yaşları bakışlarımı bulandırıyor. Ağlıyorum, gençliğime, geçmişime ağlıyorum kana kana, ve makalelerinizin devam edeceği haberi beni hudutsuz bir sevince boğuyor. Onlar itirafnamenin devamı olacaktır.

Bütün Çek halkı önünde bu günah çıkarmanın tam olması için Radikal Sosyalist Pertinize alınmamı rica ederim. Yalnız bir parçasını anlattığım hayat hikâyemle güveninizi kazanacağıma eminim. Partinize ilk üye ödeneğini nerede ve ne zaman ödemem gerektiğini bildirmenizi rica ederim. Şimdilik yine görüşmek üzere!

Çeviren: Halil CANDAN

Dağda ve Şehirde

Ünlülerimiz arasına bir de Koçero karıştı. Aylardır beş yüzden fazla jandarma arkasında da halâ yakalayamadılar.

Doğrusu Koçero yaman bir şaki ama biraz akılsızca; jandarma elbisesi giyerek köylere inmesini düşünebilmiş de, kravat bağlayıp şehirlere, başkente inmesini akıl edememiş; bay akılsız!!..

Rami SUNAY

AZ ÜZ CİTTİK CİTTİK — AZİZ NESİN

Bizi Aldatıyorlar

Tek partili yönetimde, demokrasiye, yani çok partili zene özlem duymuştuk.

Günün birinde «hafiften bir sada» geldi:

— Oldunu... İşte, demokrasiyi getirdik.

O gün bugün, şöyle oldu böyle oldu, biz çok partili düzen içinde yaşamağa başladık.

Şimdi Meclis'te, koalisyona girmiş üç partiyle iki de muhalif, topu toplamı beş parti var.

Ne olursunuz, şu beş partinin birbirinden ne ayrımı var, lütfen söyler misiniz? Hadi bırakınız ötekileri, büyük iktidar partisi C.H.P. ile büyük muhalefet partisi A.P. arasındaki ayrımı nedir?

A.P.,

— Af isterim! diyor.

Y.T.P.,

— Af isterim! diyor.

C.K.M.P.,

— Af isterim! diyor.

M.P.,

— Af isterim! diyor.

Pekiy, bunlara karşı C.H.P. ne diyor:

— Başüstüneee... Af olacak...

A.P. si, C.K.M.P. si, Y.T.P. si, M.P. si,

— Servet beyannameleri geri alınsın! diyor.

C.H.P. cevap veriyor:

— Pekiy aslanım, sen hiç merak etme! Geri alınsın...

Dört parti bağırıyor:

— Köy Enstityleri açılmasın!

C.H.P. de o düşüncede:

— Sen tatlı canını üzme yiğitim, Köy Enstitülerini açan kim? Onları zaten ben kapatmamış mıydım...

Dört parti sesleniyor:

— Devletçilik istemem...

C.H.P.'den boğuk bir ses:

— Hayhay... Devletçilik de neymiş!.. Bizim devletçiliğimize kulak asmayın... Özel teşebbüs sermaye birikimi yapamamıştı da, onu korumak için bir ara böyle bir lâf etmiştik o zaman... Boşverin!

Dört partinin sesi:

— Özel teşebbüs himaye edilsin!

Anaç partinin babaç sesi:

— Elbetteee... Vazifemiz... Devlet, özel sektörü besliyecek, kalkındıracak, büyütecek...

Dış politika bir, iç politika bir, orta politika bir, yan politika bir, üst politika bir, alt politika bir... Al birini vur ötekine, al ötekini çal berikine... Bunlar beş ayrı parti değil «Beşi bir yerde» tek partidir ve Türkiye hâlâ tek parti ikitdarından kurtulabilmiş değildir.

Gericilerin yosunlu dişlerinin arasından ıslık ıslık püsküren seslerini duyuyorum:

— Vay bozguncu vaaay!.. Sen, demek memlekette bir'lik istemiyorsun...

Kısaca cevabım:

— İstiyorum, neden istemiyeyim? Benim dediğim de o... Aralarında hiç bir ayrım bulunmayan şu beş parti birleşsinler, tek parti olsunlar da, bizi de demokrasi var diye kandırıp durmasınlar...

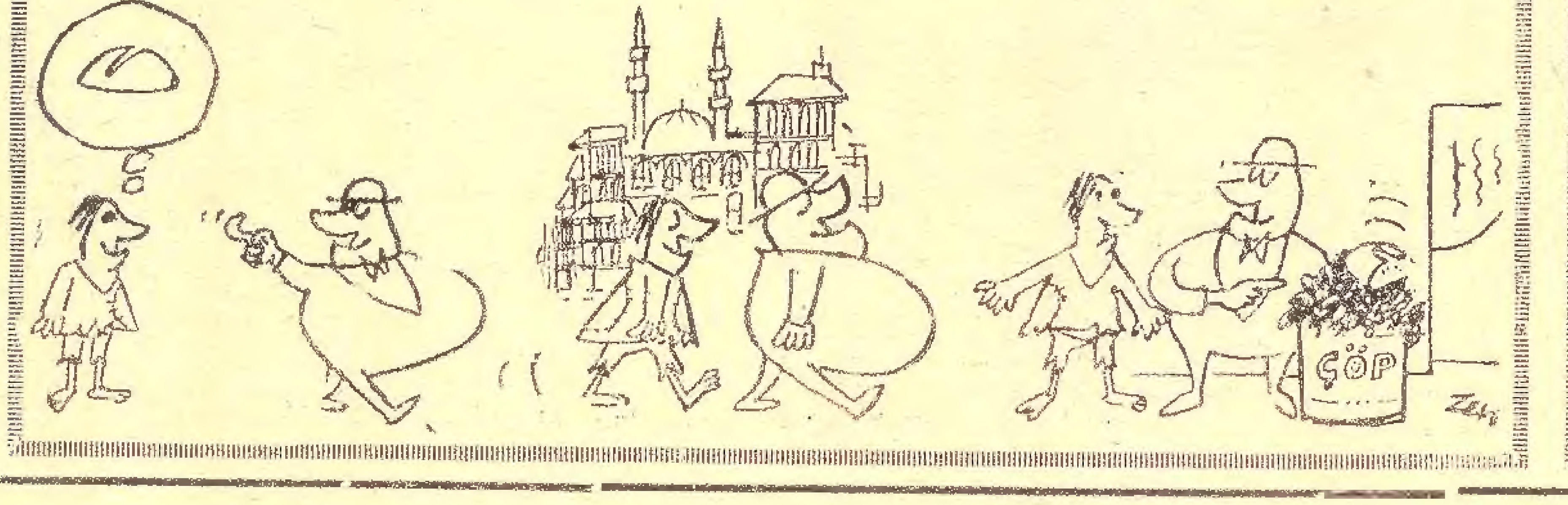

ÜÇÜNCÜ

Bir akşam at yarışından evine dönen adam, karısına:

«Bugün yarışlarda başıma dünyanın en garip hâdisesi geldi. Yarış sahası kenarında dolaşırken ayakkabımın bağı çözüldü. Bağlamak için eğildiğimde budalanın biri beni at sanıp eyer vurmaz mı...»

«Eeee...» dedi karısı. «Sen ne yaptın?»

«Ne yapabilirdim,» dedi adam. «Ancak üçüncü gelebildim...»

YARIŞMA Yazıları

RİNTİNTİN CAFER

Neden bilmem ona herkes Rintintin Cafer derdi. İyi arkadaşımdı. İkimiz ortaklaşa bir oda kiraladık, burada aylarca birlikte kaldık.

Arkadaşlığı çok iyi gelgelelim, huyu kurusun bir huyu var, beni çileden çıkarıyor Bu Cafer durup durduğu yerde herkesle yarışa girer, ille de birinci olacak..

Yolda geziyoruz diyelim, ille o benden bir-iki karış önde gidecek. Birden adımlarını açar.

— Ne oluyorsun yahu? dedim.

Sırıtarak,

— Önümüzde bir herif vardı onu geçtik.. der.

Demeğe kalmaz yine hızlanır.

— Dur yahu..

— Bak, bu iki kişiyi de geride bıraktık..

Kaç kişiyi geçersen geç, önünde nasıl olsa biri bulunur: Rintintin Cafer işte buna bir türlü katlanamaz.

Birgün de kanter içinde onu yetişmeğe çalışırken

— Tramvaydan önce geldik! diye gülmez mi?

Akşam, yorgun argın işlerimizden döneriz: mutlaka o benden önce sovunup, benden önce yatağa girecek, benden önce uvuyacak. Sabahlevin de benden önce uyanacak. Benden önce giyinmek için acelesinden üst düğmevi alt düğmeve ilikler, pantalon düğmeleri açık kalır, ceket düğmesini palto iliğine geçirir.

Birimiz bir aynada, birimiz öbür aynada tıraş oluyoruz değil mi, ben daha sakalımı sabunluyana kadar o tıraş olmuş bitirmiş ama, ya suratının birkaç yerini kesmiş, ya kılların varısı duruyor.

Onun bu paldırküldür davranışlarına hem kızıyorum, hem gülüyorum.

Helâdan çıkar,

— Ben senden çabuk işimi bitiriyorum... der.

Yalnız bana değil, herkese böyle.. Tanısın tanımasın, hiç kimseyle bir hizada yürümez

Her ne satın almış olsa, herkesten ucuza almıştır Onda olan her şey başkalarındakilerden ividir.

Böyle arkadaş çekilir mi? Ne dediysem yola getiremedim, sonunda küstüstük, konuşmaz olduk.

Bir akşam işten eve geldim. Cafer daha gelmemiş: pek sasılacak şey.. Ben yatağa girdikten sonra geldi odaya girdi ama hepheniz kül gibi.

Ne de olsa arkadaş dayanamadım.

— Neyin var Cafer? dedim.

Bitkin bir sesle anlattı:

— Her zaman yemek yediğim lokantaya bir herif dadandı Çarçabuk yemeğini yiyip gidiyor

— Gitsin.. Sana ne?

— Sana ne olur mu yahu.O kadar gayret ediyorum namussuz herif benden önce yemeğini bitiriyor. Deli olacağım be! Bu nasıl iş çiğnemeden yutuyorum koca koca lokmaları atıştırıyorum ne yapsam boş, herif benden önce bitirip kalkıyor.. O ne yerse ben de ondan ısmarlıyorum kendime. Çiğnemeden yutuyorum Geçen gün de aceleden ateş gibi çorbayı içtim de ağzım gırtlağım yandı..

Ertesi akşam daha da üzgündü. Mide ağrısından kıvranıyordu.

Daha ertesi akşam mide sancısından sabaha kadar inledi bağırdı, ama yine benden önce giyinip kapıdan çıktı.

İki-üç akşam sonra perişandı. Sancıdan bağırdıkça alt katta oturanlar duvacaklar diye korkuyordum.

Her gece bağırıyor teniniyordu Doktorun verdiği ilâçlar da yaramıyordu.

Acıdım, bu boş yarışmadan vaz geçmesi için yalvardım

— Vazgeçmem! dedi

— Başka lokantaya git.. öleceksin be..

— Öleyim daha iyi. Nasıl olur da o herif benden önce yemeğini bitirir.. Hırsımdan çatlıyacağıma sancıdan öleyim daha iyi..

Rintintin Cafer'in geceleri bağırmalarından evdeki öbür kiracılar rahatsız olmağa başladılar Eski, ahşap ev.. Burda çıt olsa orda duyuluyor. Kimisi «Çocuğumu uyandırdınız» kimisi «uykumu kaçırdınız!» diye bizimle kavgaya başladılar.

Ne yapacağımı şaşırdım. Bir gece alt kattaki kiracılarla öyle bir kavgaya giriştik ki, sonu cinayete varabilirdi Bereket, Cafer, hastalığından mı, yoksa sinirinden mi bayıldı da, ben kavgayı bırakıp ona koştum. Tam o sırada kavgacı kadın da düşüp bayılmış, kocası da onu ayıltmağa çalışıyordu.

Neyse onlar bayıldı da gürültü kesildi. Cafer odanın ortasına yayılıp kalmıştı Kolonya ile göğsünü, kollarını şakaklarını oğuşturdum. Derin bir uykuya daldı.

Sabahleyin uyanır uyanmaz, gece olanları bender dinledikten sonra,

— Kadın mı önce bayıldı, ben mi? diye sordu

— Sen! dedim.

Gülümsedi,

— Bugün kendimi çok iyi hissediyorum, dedi, bugünkü masraflar benden, hadi kalk gezmeye gidelim.

Salih KARAMAN
DİYARBAKIR

OKURLARDAN FIKRALAR

Yarışmaya gönderilip de, yarışma koşullarına uymayan yazılar içinde fıkralar da vardır. Bu fıkraların güzellerini yayımlıyor, gönderen okurlarımıza da armağan olarak kitap yolluyoruz. Aşağıdaki fıkraları gönderenlere postayla armağanları yollanmıştır.

Kuzu idi uçtu

Farfara'nın Mıstık Dayı ile Dalaksız Murat camî önündeki taşa oturmuşlar, birkaç yüz metre ötedeki tepede duran beyaz bir şeyin ne olduğunu tartışıyorlardı.

Mıstık Dayı,

— Kuzudur... diyordu.

Dalaksız Murat,

— Akkuş... diyordu.

Farfara'nın Mıstık Dayı çok iddiacı bir adamdı.

— Kuzu... diye tutturmuştu.

Dalaksız Murat,

— Değil, dedi, gidip bakalım istersen...

Tepeye yanaşırlarken o beyaz şey uçuverince kuş olduğu anlaşılmıştı. İddiacı Murat Dayı,

— Gördün mü, dedi, kuzu işte!.

Canı sıkılan Dalaksız Murat,

— Körükörüne inat etme! deyince Mıstık Dayı,

— Kuzu idi amına uçtu!.. dedi.

İsmail Acar
ANKARA

Ne derdim?

Anlatacağım bu fıkrayı bir sualdan dinlemiştim.

Mussolini ile Hitler bir gün kırda geziniyorlarmış. Yollarının üstünde inek fışkısı görmüşler. Mussolini, Hitler'e,

— Bir gün nasıl olsa öleceğiz, demiş, sen de öleceksin elbet. Seni işte böyle güzel bir yere gömecekler. Çürüyeceksin. Zamanla üstünde otlar bitecek. Bu otları sığırlar yiyecek. Sonra bu sığırlar pisliyecek işte böyle... Bu sığır terslerini görürsem, ne derim, bilir misin?

Hitler merakla sormuş:

— Ne dersin?

— Hey gidi Hitler hey, derim, amma da değişmişsin...

Hitler,

— Bu anlattıkların senin başına gelir de, sığır tersini görürsem, ya ben ne derim, bilir misin? diye sormuş.

— Ne dersin?

— Hey gidi Mussolin, hey... Hiç değişmemişsin, derim.

Erşan Onsel
İSTANBUL

Nasıl oldu?

Bir gün küçük kardeşim babamın kucağına çıkıp sordu:

— Baba, sen nerde doğdun?

— Eskişehirde...

— Annem nerde doğmuş?

— İstanbulda.

— Ablam?

— Diyarbakırda...

Babamın her cevap verişinden sonra biraz daha şaşan kardeşim,

— Ağabeyim nerde doğdu? dedi.

— Karsta...

— Peki, ben nerde doğdum?

— Denizlide...

Kardeşim susmuş, düşünüyordu. Babam,

— Neye sustun? dedi.

Kardeşim dalgın,

— Hiç... dedi, nasıl olmuş da biz bir araya gelmişiz, onu düşünüyorum.

Mustafa Akıncı
AYVALIK

VELESDİK

KOY odasına toplanmıştık.. Muhtar her zaman kasabadan getirdiği gazeteleri bana okutur. Kapıdan girer girmez «Sağa öyle bi gazata getirdim ki böğün, bi okumaya masus...» dedi.

«Neymiş?» dedim.

«Zübük» dedi, «Bi oku gardaşım, vallaha gulmeden ganıma sancı indi.»

Zübük'ü okuyup bitirince, sıra yarışma yazılarına geldi. Arif Ağa «Yahu» dedi «Şu bizim Süloonun velesdik işini yazsana.

Bu sırada Süle içeri girdi. Herkes ona «Anlat şu velesdik işini Süloo!...» dedi.

«Annadıyım enime, gazataya neye yazmak yok. Eskere gitmediydim daha o zamanlar. Bizim susa da yeni açılmışdı koye. Enme daha üstünden tomfil ney geçmediydi. Sonnadan çok gordük ya susaya gum çekerkene gamuyonları... O zaman gormediydim.

Bigun susanın giyısında sığır guderken bi de bakdım ki, doruktan bi şee çıkdı emme, ne olduğunu seçemedim, sözümona eşşek desem değal, at desem değal... Aha bu gonuştuğum aralık oldu olmadı, herif vızzıt dedi yanımdan geçti gitti. Aman gardaşım bi gorsen, herif hemi oturuyo, hemi gediyo. Kotü ahlım «Ulan Süloo, sen buna gavuşun!» dedi. Çıkardım çarıkları, düştüm herifin ardına. O getti, ben gettim, gavuşmanın mimkini mi var gardaşım... Gele gele geldik koy mezarlığının başına. Dike gelince herif gidemedi, yavaşladı. Ben de tere toza belenmişim. Yanaştım herife «Hemşerim» dedim «Sana bi şee yapacak değadim, yaluğuz şu gâvur icadına bi bakayım.» Vardım yanına ki, iii.. aklın fikrin eracağı bi şee değal... Vay gâvurun herifi, nası düşündün, nası yaptın? Herif iki dağnek bi yanına, iki dağnek de bi yanına dikmiş, iki de tekir dakmış, hemi oturuyo, hemi gidiyo... Sordum, adına velesdik derlemiş. Dike, bayıra çıkamazmış emme iniş aşşağı bi inmesi vaa ki gormeyinci akıl almaz ca-

Ben ona ağlamıyorum

TİLKİYLE kaplumbağa ortak olmuşlar, çiftçiliğe başlamışlar. Kurnaz tilki her işte kaytarmış, koca tarlayı kaplumbağaya sürdürtmüş, ekdirtmiş, buğdayları biçtirtmiş. Harman zamanı gelince de,

— Arkadaş, demiş, şu yukardaki koca kaya biz burda harman döverken üstümüze yuvarlanıp bizi ezecek. Onun için birimiz burada harman döverken birimiz de yukardaki kayayı tutsun...

Küçücük kaplumbağa koca kayayı tutamıyacağı için, tilki ona,

— Sen harmanı döv, ben de kayayı tutayım... demiş.

Gitmiş, kayanın gölgesine yan gelmiş, yatmış.

Bütün yaz boyu zavallı kaplumbağayı çalıştırıp sömürdüğü yetmezmiş gibi, bu sefer de nasıl etsem de elinden buğdayları alsam diye bir düzen kurmuş. Kaplumbağaya,

— Ortak, demiş, hangimiz yaşça büyüksek buğdayları toptan alsın; razı mısın?

Hiçbir şeye itiraz etmeyen kaplumbağa.

— Öyle olsun... deyince, tilki,

— Ben, demiş, Nuh Tufanında doğdum.

Bunu duyan kaplumbağa hıçkıra hıçkıra ağlamağa başlayınca vicdan azabı duymağa başlayan tilki,

— Üzülme arkadaş, demiş, sana da birazcık buğday veririm.

Kaplumbağa,

— Kendim için değil, senin için üzülüyorum, demiş, bir tek buğday tanesi alamıyacaksın, aç kalacaksın; çünkü, benim otuz yaşındaki bir oğlum Nuh Tufanında boğulmuştu da, sen Nuh Tufanı deyince o aklıma geldi, onun için ağlıyorum.

Numan POLAT
KARAHALLI

Yarışmaya Giremeyen Yazılar

Ölen Yaşar (Ankara), Çekme (İstanbul, Beyoğlu), Al götür bakkal bunu da (Adana), Tarafımdan okunmuştur (Sakarya), Birinin duası, Düşünen adam (İstanbul), İki dost meslekdaş (Pangaltı), Diplomalı Dangalak, Silâhlı Kuvvetlere Sığın, Bu başa böyle taş (Bursa), Ebedî baba ve Doktor Tükrüğü (Sulamak), Sinek (İzmir), Memlekette dedikodu (Adana), Ah o Yılbaşı (Sungurlu), Orak mevsimi (Diyarbakır), Bir muz kabuğunun azizliği (Eskişehir), Kösele tursusu (Yerköy), Hayırlı hizmetkâr (Mersin) Hacı Ağanın zevki (Şebinkarahibar), Söz bir (İzmir), Bir dram (Şebinkarahisar), Kaybolan tavuk (İzmir), Düdüüüt★ Sınıf geçiyoo (Bursa), Ölçme parası (Beyoğlu), Bir Bektaşî hikâyesi (Mecidiyeköy), Hayvan damarı (Ankara), Vatandaşlık kalktı, Vergi mükellefi var (Adana), Repetez at sepete, Köpek böbreği (Edremit), Zübükzede (Bursa), Tuz tarlası (Taşıtarla), Şakire mektup (Edirnekapı), Memur Cemal (Maraş), Adamı meşhur eden köy (Kınık), İliman (Denizli), Ali Dayı (Denizli), Takvim (Ankara), Bizim ihtiyar, İntihar (Çorum), Niğde'den Bor'a, Bordan Niğde'ye (Adana), Vazife duygusu (Manisa), Avcı (Doğanhisar), Elma vermenin telemesi, Orak saklamanın ceremesi (İzmir), Biz ettik siz etmeyin (Adana), Ben de dünyayı dolaştım (Gönen), Göttürü Vergiler Kondu (İzmir), Marifetli merdiven (Rumelihisarı), Çekirge salatası (Beşiktaş), Şalvardan çıkan paralar (Diyarbakır), İsimsiz (Adana), Güdük kuyruğum (Ankara), İdrar tahlili (İzmir), Millî selâmet ve memleketi uçuruma sürükleyenler partisi programı (İzmir), Zübük Ali(Adana), Düdüklü tencere (Eskişehir), Pişmanlık (İzmir), Moda cilvesi (Ankara), Hasso (Ankara), İsimsiz (İzmir), Kokulu film (G. Saray), Kızıl humma (Harbiye), Meslek sırrı (Eskişehir), Her şeyin kolayı var (Ankara), Barometre Haşim (İzmir), Bir memleket meselesi (İzmir), Duraktaki cinayet (İzmir), Candan bir hikâye (İzmir), Evlenmek istiyorum (İzmir), Yanı kırık lâf (İzmir), Vakvak Niyazi (Kadıköy), Sarhoşlar kıralı Memduh (Hocapaşa), Alan da gaçan mı? (Hocapaşa), Dostum Zübük (Bakırköy), Kör Musa (Bakırköy), Boyacı (Diyarbakır), İsimsiz (Eskişehir), Ecel mi? (Taksim), Elli liralık konu arıyorum (Fatih), Mikrop (Beyazıt), Düğün gecesi (Ali tatbidil), Yaltakçı (Niğde), Nisan I (Hopa), Plâj safası (İzmir), Spor ve biz (O. Ataç), Nasıl büyük bir mizah yazarı oldum? (Ankara), Bu tencere mi yoksa kazan mı? (D. Bakır), 1 Nisan şakası (Galata), Aziz Zübük (Giresun), Sisde gemi (Giresun), Son hâtıra (Adana), İnanç (G. Antep), Dua (Kilis), Eşek cennetinin uyanık nöbetçileri (Gedikpaşa), 23 Nisan (Gedikpaşa), Mantar (Ankara), Aptallar köyü (G. Antep) Evlensen bir türlü evlenmesen bir türlü, Bir seçim hikâyesi (Giresun), Uzun kavak (Eskişehir), Bir fotör şapka yüzünden basına gelenler (Emirgân), Dunguduk (İzmir), Mahallenin ümidi (Ayancık), Radyo ile seçim propagandası (Elâzığ).

(Arkası var)

DUYURU

24. sayımızda çıkan «Teftiş Verin!» adlı yarışma hikâyesinin yazarı Bay Maksut Demir'in adresini kaybetmiş olduğumuz için yazı parası 50 lirayı gönderemedik Bu okurumuzun adresini yeniden bildirmesini rica ederiz.

Vah Türkçe!

8 Temmuz 1962 günlü Son Havadis gazetesinin beş sütunluk haber başlığı şöyleydi:

«Dün Mecliste eski itiyadlarının alışkanlığı içinde kavga çıkaran C.H.P.»

İtiyadlarının alışkanlığı.., Vah zavallı Türkçe, kimlerin eline kaldı!..

SICAKLAR

KARI koca otuzuncu evlilik yıldönümünlerinde balaylarını geçirdikleri otele gitmişlerdi. Kadın, ilk gecelerinin havası içindeydi.

«Kocacığım,» dedi. «Balayındaki gibi çırılçıplak yemek yiyelim balkonda.»

Adam kabul etti. Yemekler geldi, oturdular. Yemeğe başladılar. Kadın gayet romantikti. Gözleri kapalı oknuşuyordu:

«Sana karşı hâlâ aynı hisleri duyuyorum kocacığım. O günleri düşünürken sol göğsümün altında nasıl bir sıcaklık hissediyorum bilsen.»

«Tabiî sıcaklık hissedersin.» dedi. kocası. «Çünkü sol göğsün çorbanın içinde.»

Altan AKGÜN

YAŞ

ÜÇ yaşlı adam ihtiyarlığın üzerlerinde yaptığı değişikliklerden bahsediyorlardı. 70 yaşındaki birincisi:

«Benim işitmem zayıflıyor. Yanımdakiler bana söylediklerini anlatabilmek için bağırmak mecburiyetinde kalıyorlar» dedi ve gülümseyerek ilâve etti, «Bir kızın -evet- dediğini bile işitemiyorum.»

75 yaşındaki ikincisi,

«Benim gözlerime tesir ediyor.» dedi. «Yüzleri iyi seçemez oldum. Onun için güzel kızlarla flört edemiyorum.»

80 yaşındaki üçüncüsü:

«Benim derdim ikinizinkinden de fena» dedi. «Geçen akşam karımla sevişmek istedim, bana, az önce sevişmiş olduğumuzu söyledi. Hafızama bir şeyler oluyor galiba...»

Altan AKGÜN

Ne zaman görüştün

(Baştarafı 8 inci sahifede)

ye açtın tornavidayla kapıyı. Sen de peşinden!»

«Ben peşinden gitmedim?»

«Önünden mi gittin, söylesene!»

«Önünden de gitmedim!»

«Yan yana mı?»

«Hayır!»

«Nerde oldu bu cinayet öylyse?»

«Karakoldan geldi polisler.. Bir de çıktık baktık ki... Kadın kovrılmış, banyonun önünde yatıyor.

«Ne hin oğlu hinmişin seeeen? Kül yutturacağını sanıyorsun bize ha! Görüşürüz Müdüriyette. Şimdi Salih efendi, görüyorsun ya, herşey meydanda... Ay aydın, usûlen bir, iki kiracı daha dinliyelim. Çağırın 8 numarada oturanları!»

Eli sargılı delikanlı:

«Siz zahmet etmeyin efendim!» dedi, «Ben çağırayım. Işinize karışınak gibi olmasın ama, benden başlayın isterseniz. Bildiklerimi teker teker anlatırım. Hiç kimseden korkum yok, bütün kiracıları tanırım. Açık açık sorun!»

«Aman beyim, yiğit, yiğiti gözünden tanır, derler.»

«Yarın iznim bitiyor da... Hazır burdayken..»

«Üzülmeyin boşuna... Rahatınıza bakın!»

Sonra yapıştı telefona:

«Alo! Emniyet mi?.. Müdür beyi bağlayın! Efendim, bütün ipuçlarını elde ettik sayenizde. Işaret buyurduğunuz gibi kapıcıdan başladık. Kıpırdayamadı. Tevil yollu herşeyi itiraf etmiş bulunuyor. Usûlen bir, iki kiracıyı da dinlesek... Istemez mi efendim. Emredersiniz! Hemen jiple çıkıyoruz yola efendim. Hay hay efendim. Gazeteciler mi efendim? Buyurduğunuz gibi bir bülten tutuştururuz ellerine, olur biter. Hay hay efendim, tek kelime söylemem. Gerekirse kırarım makinelerini. Hemen bevefendi!»

Tak kapattı telefonu:

«Elmas bey!» dedi, «Gösterdiğiniz alâkaya ve yardıma teşekkürler. Kahve, eline sağlık, tam istediğim gibi olmuş. Haydi hoşça kalın!»

Memurlardan birine döndü:

«Sen Rıza efendi!» Maktulenin kapısından ayrılma sakın! Morgdan gelip alacaklar cesedi. Ekleriz otopsi raporunu, olur, biter! Haydi eyvallah! Vurun şuna kelepçeyi!»

★

Uç gün sonra gazeteler kaatil olduğunu itiraf eden kapıcının suçsuz olduğunu ve tahkikat komiserine kahve pişiren misafirperver delikanlının da katil olarak yakalandığını yazıyorlardı.

KONFOR

Texas'lı bir petrol milyoneri kendine yeni ve pek modern bir ev inşa ettirir. Evine taşınır taşınmaz bâzı yakın arkadaşlarını evine davet eder. Kendilerine evi dolaştırdıktan sonra:

«Şimdi,» der. «Sizlere en alâka çekici ve orijinal buluşumu göstereceğim. Eve yorgun geldiğim zaman, çoğu def'a canım sıcak bir banyo almak ister. Fakat oturduğum odadan banyoya kadar gitme güçlüğünden kurtulmak için sadece oturduğum bu koltuğun yanındaki şu düğmeye basmak kâfi.»

Düğmeye basar. Odanın duvarında gizli bir kapak açılır ve banyo kayarak odanın ortasına kadar gelir. Banyonun içinde buharı tüten sıcak su ve gözlerinden şimşekler çakan milyonerin çıplak karısı vardır.

DEĞİL Mİ YA?

Kadın: «Ne zaman güzel bir kız görsen, evli olduğunu âdeta unutuyorsun..»

Erkek: «Bilâkis karıcığım, tam o sırada aklıma geliyor.»

TEK DELİK

Aziz Nesin'in Romanı

— 25 —

Adım, Kamu olmuştu. Müslüman oldum diye beni el üstünde tutuyorlardı.

Bu kasabada hayatım gayet mesut geçmekteydi. beni misafir etmek, ağırlamak ve memnun bırakmak için birbirleriyle yarışa girmiş gibiydiler. Fakat Omer efendi, beni hemşerilerine kaptırmak istemiyordu. Kasaba zenginlerinden biri beni evine çağıracak olsa o da benimle beraber geliyor, yemeği yiyip biraz oturduktan sonra da, hemen kaçıverecek yaramaz bir çocukmuşum gibi beni elimden tutup eve getiriyordu.

Artık ben de kendimi kapıp koyuvermiş, bu hayata alışmıştım. Eskisi gibi ne olacağımı pek düşündüğüm yoktu; ne olursa olsun diyordum. Işte o günlerde doğuştan müslüman olmanın bu dünyada pek işe yaramadığını, sonradan din değiştirip müslüman olmanın ne kadar makbule geçtiğini iyice anladım. Avrupa da, Amerika'da, her nerede olursa olsun, geçim sıkıntısı çeken fakir hıristiyanlar memleketimize gelip de «Islâm dinini kabul ettik!» desecler, bizim tek şalvarı olan fakirlerimiz bile şalvarlarını çıkartıp ona verir, yemez yedirirler. Nasıl olup da hristiyanların islâmları donsuz papuçsuz bırakmak için bu aklı düşünmediklerine şaşarım.

Bu kadar kayıtsız olmanın asıl başka bir sebebi vardı. Omer Efendi'nin kızı Asiye ile ahbaplığı ilerletmiştik. Rica ederim, bunu yanlış anlamayın. Bu çok saf,romantik ve kaçamak bir arkadaşlıktı. Ancak evde kimsenin görüp duyamayacağı yer ve zamanlarda bir kaç cümle konuşabiliyorduk. Ama ikimiz de böyle fırsatlar yaratmak için çırpınmaktaydık. Bu alâka hiç de gayri meşrû sayılmazdı. Çünkü her halinden Omer Efendi'nin beni kendisine damat etmek istediği anlaşılıyordu. Hatta, açıkça söylemese de nikâhın erken kıyılması için Omer efendi sünnet olmamda pek acele ediyordu. Başıma bir de ikinci kere sünnet olmak çıkmıştı. O günlerde beni derin derin düşündüren yalnız işte bu sünnet işiydi.

Asiye üzerimde hiç bir zaman unutamadığım ve unutamıyacağım bir tesir bırakmıştır. Bu çok güzel ve çok zeki kız, o kasabanın daracık sınırlarında hapsolmıyacak bir yaratılıştaydı. Içine kapatıldığı çerçeveyi kırıp parçalamak istiyordu. Bana gösterdiği alâka da dünyanın bu küçük kasabadan ibaret olmadığını sezişinden ileri geliyordu sanırım. Bir gün bana büyük bir üzüntüyle 48 yaşındaki annesinin bu kasabadan dışarıya hiç çıkmamış olduğunu söylediği zaman iri, parlak gözleri buğulanmıştı.

Ben onlara kendimi yavaş yavaş Türkçe öğreniyormuşum gibi gösteriyordum. Hatta çok çabuk Türkçe öğrenişime hayret ederek,

— Maşallah maşallah... Ne aklı evvel... deyip duruyorardı.

Bu numaramı yutmayan yalnız Asiye olmuştu. Bir gün yine onunla sofada karşılaşmış, fısır fısır konuşuyorduk. Ben Alman taklidi yapmaktaydım. Cümleleri kırarak, kelimeleri bozarak konuşuyordum. Asiye de durmadan gülüyordu. Ben onu acemice Türkçe konuşmamdan hoşlandı daona gülüyor sanmıştım. Asiye birden:

— Sayıklarken tıpkı Türk gibi konuşuyorsunuz... deyip kaçıverdi.

Işte o zaman ben uyurken Asiye'nin sayıklamalarımı dinlediğini anladım. Allah kahretsin, sayıklarken de Alman taklidi yapamazdım ya... Acaba nelet sayıklamıştım. Bunu bir kaç kere sordum, en sonunda «Şam babası», «Paşa yedi», «Benim kabahatim yok!» gibi anlaşılmaz sözler sayıkladığımı söyledi. Sık sık rüyalarımda kendimi yine Askerî mektepde görmekteydim. Demek, bir gece de rüyamda mektepden kovulduğum hâdiseyi yaşamıştım.

Inanır mısınız, aradan bunca yıl geçtiği halde rüyalarımda kendimi askerî mektepte talebe olarak görürüm

Acaba Asiye Alman olmadığımı ozaman anlamışmıydı?

Asiye olmasa çoktan o kasabadan ayrılacaktım. Fakat gün geçtikçe bu kıza bağlanıyordum. Hayatımda Allaha en çok işte o günlerde yalvarmışımdır. Yatakta ağladığım bile olur, boyna dua eder, Allaha yalvarırdım. Mazimle, hiç de elimde olmadan lekelenmiş mazimle alâkamın kesilmesini istiyordum artık. Bu kasabada namusumla çalışır hayatımı kazanırdım. Asiye evlenir çocuklarımız olurdu. Beş on yıl sonra kendimi, bir sabıkalı olduğumu iyice unutturunca çoluğumu çocuğumu alır, buradan gider Istanbula yerleşirdim. Ne güzel hayaller kurmaktaydım.

Orada kalışım bir ayı geçmişti.

Asiye ile evleneceğimiz de aleniyete çıkmıştı. Resmen nikâhımızın kıyılması benim sünnet olmama kalmıştı. Bu sünnet yüzünden başıma yeni bir belâ çıkacağını tahmin ettiğim için bir sürü bahanelerle sünneti geri bıraktırmaktaydım. Neler neler düşünmedim ki... Asiye'ye her şeyi anlatmayı kurdum. Ona başımdan geçen bütün macerayı anlatmak istiyordum. Beni olduğum gibi kabul ederse ne alâ, etmezse çekip gidecektim burdan. Asiye o kadar iyi bir kızdı ki onu aslım Alman diye birtürlü içim götürmüyordu. Çünkü nasıl olsa bu yalan günün birinde anlaşılacaktı. Asiye daha şimdiden, evlendikten sonra kendi memleketime onu götürmemi, Almanyadaki annemi, babamı(!) görmek istediğini söylüyordu. Kaya kovuğundan çıkmadığına göre, Almanya'daki ailem hakkında bir sürü yalan uydurmuştum. Müslüman olacağımı öğrenince milyoner olan babam beni mirasından mahrum ederek evden kovmuştu. Hak dini uğruna milyonları tepmiş bir insandım.

Günlerce, gecelerce düşündüm, fakat Asiye'ye hakikatı anlatmaya bir türlü cesaret edemedim.

Sünnetçiyle konuşup anlaşmak da vardı. Ona hakikatı anlatıp yalvarmayı düşündüm.

Fakat sünnetçide insana merhamet duyacak surat yoktu. Bu adam hem berber, hem hacamatçı, hem dişçi, hem de sünnetçiydi. Ondan başka da kasabada sünnetçi yoktu. Boyuna elinde bıçak, ustura, kerpeten insanların orasını burasını kese kese suratında bir dam la merhamet eseri kalmamıştı. Iri yarı kara çalı sakallı kalın püskül kaşlı bir adamdı. Bu adam ancak para ile kandırılabilirdi.

labilirdi. Ama benim de param yoktu. Çok anlayışlı bir adam olan Omer Efendi «Artık sen benim evlâdım sayılırsın!» diyerek arasıra para veriyor, parayı da elime vermiyor, kerevetin üstüne bırakıp gidiyordu.

Bütün ihtiyacım görülmüş olduğundan para harcamıyordum. Elli liram olmuştu. O zaman için elli lira küçük bir sermaye sayılırdı.

Omer Efendi bana kasaba terzisinden iki kat da elbise diktirmişti.

Sünnetçiye elli lirayı rüşvet olarak vermeyi iyice kafama koydum. Benim sünnetli yani daha evvelden müslüman olduğum onunla aramızda sır olarak kalmalıydı. Her halde ikimiz yalnız bir odada sünnet olacaktım. Ben, dışardan duymaları için, sanki sünnet olmuşum da acımış gibi bağırırdım, olur biterdi. Mesele nikâhtan kadardı. Nikâhtan sonra gevezelik edip söylese de artık iş işten geçmiş olur, belki de ona kimse inanmazdı.

(Devamı var)

— Muhterem vatandaşlar!.. Yüzünüzü güldürmeye söz vermiştik...

Ne Zaman Görüştün

Eli sargılı bir delikanlı, polislerle, gazetecileri kapıda karşıladı:

«Hoş geldiniz apartımanımıza!» dedi, «Şeref getirdiniz. Olaydan çok müteessiriz. Hele ablam, bayılmalar geçirdi, duyar duymaz. Tam on beş yıldır bu apartımanda otururuz. Çocukluğum hep burda geçti. Değil böyle bir cinayet, kapısının önünde bir tavuk bile kesilmemiştir. Buyrun, geçin söyle!»

Elmas Sugeçmez, oturdukları dairenin kapısına dikilmiş, merdivenlerden taşan ödevli merakhlara dil döküyor, laf yetiştiriyordu. Cinayet masası şefi, masa başına geçmeden çalışamazdı. Kapıdan başını uzattı:

«Şu masadan faydalanabilir miyim? diye sordu, eli sargılı delikanlıya.

«Bu nasıl laf beyim...» dedi delikanlı, «Şeref verirsiniz. İçerde telefon da var. Alırız masanın üstüne. Buyrun!»

Baş komiser,seslendi kapıda dikilen polise!»

«Getirin şu kapıcıyı!»

İtiş kakıla içeriye giren adama sordu:

«Söyle! Neden öldürdün bu kadını?»

Sonra gazetecilere döndü:

«Arkadaşlar! siz hiç beklemeyin! Akşama bizim istihbarattan alırsınız haberi. Kendi bildiğinize yazıyorsunuz, şaşırtıyorsunuz milleti! İstihbarattan alır, olduğu gibi geçirirsiniz g...tenize! Bizi şimdi rahat bırakın da zorlaştırmayın tahkikatı! Şunu müjdeliyim size: Katran sokak cinayetinin katili bulundu!»

Sonra döndü kapıcıya:

«Adın ne ulan, doğru söyle!»

«Benim mi?.. Adım...»

«S... le ...ak!»

Fırladı yerinden:

«Söylemiyor musun? peki, ben bilirim söyletmesini!»

«Durun... liyeceğim!»

«Adım... Me... Me... Şe...»

«Saklıyorsun ha!

Neden saklıyayım?.. söyliyeceğim!»

Gazetecilere döndü yeniden:

«Görüyorsunuz ya!.. söyliyecekmiş...Katran sokak cinayetinin faili kısa zamanda ele geçti... Ve bütün bildiklerini söyliyeceğini açıkladı. İşte bu kadar... Şimdi gidebilirsiniz!»

Kapıdan kapının arkasında kalan eski polis muhabirlerinden Hasan Kurt:

«Çocuklar!» dedi, «Komiser bey doğru söylüyor. Kapıda en genç arkadaş nöbet beklesin. Yeni bir şey çıkarsa haber getirsin bize. Serin serin çek... bir... Söyleyin bana çabuk, kimde para var? Kim avans çekti idareden, bu iş için? Nasıl olsa bir hafta sürer bu dalga... Sonra denk getiririz!»

Bir arkadaşlarını kapıya dikip merdive... inerlerken cinayet masasının şefi ilk tokatı yapıştırdı kapıcıya:

«Söyle ulan!» dedi, «Adın? Babanın adı?»

«A... Adım, Şevket...»

«Babanın adı?»

«Şevket, babanın adı. Şaşırdım. Benim adım, Mehmet...»

«Mehmet ha! Sen demek Mehmetsin... Bu isim hiç yabancı gelmiyor bana... Sabıkan?..»

«Buyur?»

«Sabıkan var mı, sabıkan?»

«Ne çoluk, ne çocuk. Hiç bir şeyim yok... Tarla da yok, taban da yok!»

«İnkâr ha. Görürsün meydana Şimdi... Doooooru Çiçek pasajına. çıkarsa! Duuur sen! Şimdi geçelim bunları. Söyle bakalım, nerden tanırsın bu kadını?»

«Hangi kadını?»

«7 numarada cesedi bulunan kadını!»

«Burdan tanırım, apartımandan!»

«Hmmmm! Tanırsın demek. Aferin, böyle olacak işte! Ne çıkar inkârdan!»

«Kocasını da tanırım!»

«Bırak kocasını. Bize karısı lâzım. Ne maksatla tanırsın?»

«Açık söyle, kurtulamazsın elimden. Anlıyorsun ya!»

Ne maksadım olsun komiser bey...Çok bahşiş verirdi. Eli çok açıktı. Çok cömert...»

Bak seeen... Cömertti ha! söyle.. Daha neler verirdi, açık söyle, utanma!»

«Eski çamaşırlar... Beyin eski

RIFAT ILGAZ

çamaşırlarını...»

«Daha... daha?...»

«Artan yemekleri...»

«Daha ne verirdi?»

«Bir gün yatak odasına çağırmıştı.Pederinin sustası bozulmuş Ben çıktım, ... Beyin bir kazağını verdiydi bana!»

«Hmmmm. Evli misin, bekâr mı?»

«Bekâr!»

«Tamam! Daha başka dalga var mı, işin içinde?.. Meselâ parasına mücevherlerine tamaan gibi...»

«Hayır, hayır... Ben öyle adam değilim!»

«Ya nasıl adamsın! Kadın çok hoşuna gidiyordu demek... Nasıl giyinirdi?»

«Temiz giyinirdi Komiser bey!»

«Yani açık mı, kapalı mı?»

«Yazın biraz acık...»

«Eeee, sonra... Esans kolanya filân sürünür müydü?»

«Sürünürdü!»

«Mis gibi kadındı ha! Biliyor muşsun ağzının tadını. Sonra?»

«Sonra... Bu iş oldu, bitti... Bu cinayet... Fazla bir şey bilmiyorum!»

«Anlat nasıl oldu? O gün saat kaçta görmüştün kadını?»

«O gün saat dokuzda çıktı apartmandan...»

«Sen de çıktın tabii peşinden?»

«Çıkmadım.»

«Karışmam, patlatırım gözünü ha! Çıktın mı, çıkmadın mı, doğru söyle!»

«Çıkmadım.»

«Patlatırım gözünü! Çıktın mı, çıkmadın mı?»

«Çıktım... Kapının önünde pas pas yapıyordum.»

«Sonra? İşin bitince... Söyle nerde buluştunuz?»

«Bir yerde buluşmadık, nerde buluşalım! Kadın çok durmadı, geldi. Kasaba kadar gitmiş olacak!»

«Takıldın mı peşine voksa?»

«Her gün çıkar, kasaptan etini kendisi alır. Bana hiç güvenmez.»

«İyi ki güvenmemiş. Ya bir de güvenseymiş. Sonra?»

«Çıktı merdivenlerden... Tam dairesine girince şu adam geldi yanıma. Yani Elmas bey. Bir tornavida istedi... Ne yapacaksın diye sordum. Elektrik düğmesi bozulmuş de dedi. Ben de verdim»

Eli sargılı delikanlı atıldı:

«Evet komiser bey, tornavida istedim. Bu zat gevşemişti. Sökerken tornavida birden kaymaz mı!.. İki parmağım birden yaralandı. Ben de güzelce sardım, sarmalaladım!»

Döndü kapıcıya:

«Tornavidanın birin bu genç arkadaşa verdin. İkinci tornavidayla sen 7 numaranın kapısını. Sonra 6 numaranın ziline dokundun. Kadın kapıya çıkınca... Ne söyledin de kandırdın kadını, söyle! Nasıl soktun 7 numaraya?»

«Ben odamda otururken zil çaldı,6 numaranın zili. Gittim. Madam Anjel, Mehmet efendi, dedi.»

«Eeee?»

«Sigara almayı unutmuşum dedi, bir yenice al da gel!»

«Para?»

«Bir ikibuçukluk verdi.»

«Nasıl para?»

«Para işte...»

«Yani kâğıt mı, maden mi?.

«Kâğıt değil...»

«Maden mi?»

«Öyle olacak...»

«Kesin söyle, bırak numarayı da.. Aldın sigarayı, sonra?»

«Aldım sigarayı, madama verdim.»

«Madamı ne yaptın? Sürükledin 7 numaraya değil mi?»

«Sürüklemedim.»

«Tıpış tıpış kendisi mi geldi?»

«Hayır!»

«Tuttun saçlarından sürükledin!»

«Ben mi sürüklerdim?»

«Yok, ben! Ulan 7 numarada tavuk keser gibi kesmedin mi kadını!»

Yok komser bey. Ben kesmedim. Elimi bile sürmedim kadına!»

Eli sargılı delikanlı lâfa karıştı:

«Öyleyse ben kesmiş olacağım!»

Komiser ister istemez güldü:

«Siz rahatsız olmayın!» dedi, «Ben söyletirim ona. Neler geldi, geçti elimizden... Biz adamı gözünden tanırız! Adam sarrafı olduk bu meslekte. Sizden bir ricam var. Şekeri az bir kahve lütfen. Âdetimdir: Faili bulup çıkardım mı az şekerli bir kahve içerim, karşısında. Bu da ayrı bir tiryakilik... Fazla kaynatmayın, aman kesilmesin. Eee, anlat, ulan! Kolunda saat var mıydı kadının? Bilezik falan-»

«Öyle şeyler takmazdı madam Anjel!»

Eli sargılı delikanlının mutfaktan sesi geliyordu:

«Madam Anjel, çok sade giyinirdi efendim. Ne bilezik takardı, ne küpe... Ben askerdeyken taşınmışlar bizim apartımana. İzinli geldiğim gün asansörde görür görmez çarpıldım komiser bey, Bonjur madam, dedim. Baktı, çapkın çapkın da güldü. Ama beğenmedim bu gülüşü. Biraz alay vardı içinde. Sonra eğildi, arkadaşımın kulağına bir şeyler fısıldadı, Alay ediyordu açıktan açığa. Dur seceen, dedim içimden, görürsün alay etmeyi! Yâni demek istiyorum ki komiser bey, güzel kadındı madam Anjel!»

Kahveyi pişirmiş, cinayet masası şefinin önüne koymuştu:

«Buyrun komiser bey!»

«Çok mersi... Demek dünyanın her yerinde armudun iyisini ayıdığım gibi olmuş. Bir bardak da soğuk su rica edebilir miyim.»

Sonra kapıcı Mehmet'e döndü:

«Ulan!» diye gürledi, «Biliyormuşsun ağzının tadını! Söyle bakalım, kadına cinayetten önce mi sahip oldun, sonra mı?»

«Ben mi? Anlayamadım!»

«Yâni kadınla cinayetten sonra mı görüştün, cinayetten önce mi?»

«Anlattım ya... Beni kapısına çağırmıştı cinayetten önce...»

«Anlat, durma!»

«İşte o zaman.»

«Yâni kapının önünde!»

«Evet komiser bey!»

«Ulan hemen orada mı?»

«Evet!»

«Ayakta yâni!»

«Ayakta komiser bey!»

«Peki, 7 numaraya neden sürükledin, bir de yatakta mı olsun dedin!»

«Ben birşey demedim ki...»

«Yâni, demek istiyorum ki...: Onu 7 numaraya sürükledin sırf bu iş için!»

«Hayır, sürüklemedim ben!»

«Tıpış tıpış kendi ayağınla mı geldi? Sahipleri yazlığa çıktı di-

(Devamı 7 nci sahifede)

ARANIYOR

NORMALDEN ufak cüsseli bir adamdı. Gazetedeki bir ilân üzerine gelmişti. Kıymetli mallarla dolu bir deponun gece bekçiliğine tâlipti. Menecer, tâlibi bir süzdükten sonra :

«Fakat» dedi. «Bizim istediğimiz şartlar biraz ağırdır. Buraya alacağımız bekçi daimi surette ve bilhassa geceleri rahatsız ve huzursuz olacaktır. Herkes hakkında kötü ve şüpheci düşünecektir. Aşırı bir işitme kabiliyeti ile tek gözü açık uyuyabilmelidir. Hattâ zamanında şeytan karakterli, kötü bir insan ve bâzan da kavgacı, kırıcı olmalıdır.»

Adam, «Pekâlâ öyleyse,» dedi, «Size karımı göndereceğim.»

Altan AKGÜN

Basın Sergisi

Milliyet

İl Başkanları toplantısında bir delege «C.H.P., Türkiye'nin en büyük partisidir» dedi. Arka sıralarda oturan Genel Merkez Sekreteri Coşkun Bölükbaşı tamamladı:

«Merhum Uzun Ömer de Türkiye'nin en büyük adamıydı ama, Galata Köprüsünü onca saatte geçerdi!»

★

ÖCÜ

DÜNYA ağır siklet boks şampiyonu Floyd Patterson'u getirin İstanbul Emniyet Müdürlüğüne bırakın..

Cebinizdeki bütün paraya rahatlıkla bahse girebilirsiniz: Dünya ağır siklet boks şampiyonu Floyd Patterson, dördüncü ravundun sonunda İstanbul'da işlenmiş bütün cinayetleri üzerine alacak. **«Sarıyer cinayetini de işledim, Sevim Başay'ı öldürdüm. Diğer bütün ölüleri ben öldürdüm., Rafta kalmış faili meçhul bütün işlerin suçlusu benim»** diye bar bar bağıracaktır...

Firuzağa'daki Joslin Kalemeni'nin öldürüldüğü apartımanın kapıcısı Mithat Doğan «ifadesinin alınmasından» çok kısa bir süre, sonra gazelhanları imrendirecek bir şekilde bağırdı: **«Evet buldunuz, Aldığınız ifade kafi... Kaatil benim!»**

Hakiki kaatil meydana çıkınca esrbest bırakılıp eve yollandı. Kısımdan çıkarken bir müteahassıs memurun **«Haydi»** diye başlayıp bitiremediği lâfını yine bağırarak **«Kaatil benim»** diye kesti. Sokağa çıkınca doğduğundan bu yana en uzun soluğunu alıp verdi.

Dün gidip Mithat Doğan'ı çalıştığı apartımanda bulduk. Habire kaşınıyordu. **«Neden?»** dedim. **«Kaatil olmadığın halde suçu üzerine alıp ben yaptım»** dedin. Yine kaşındı. **«Karıştırma şimdi»** dedi.

Annesi katıldı lâfa: **«Çekmeyin oğlumun resimlerini, bizim çektiklerimiz bize yeter, bir de sizle uğraşmayalım.»**

Kadının saldırıp fotoğraf makinesini kapmasına aldırmadım. Benim işim Mithat'la. Merak bu ya, bir adamın işlemediği bir suçu üzerine almasını pek anlıyamıyorum.

«— Neden» dedim. **«Neden Mithat, suçu üzerine aldın?»**

«— Sen» dedi. **«Sen benim yerimde olsaydın, kaatil sen olacaktın.»**

Arkasını dönüp içeriyej girdi. Kaşına, kaşına...

Halit ÇAPIN

Hürriyet

Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel, dün kendisi ile yaptığımız 80 dakikalık özel konuşmamızda, aşktan ihtiyarlığa kadar çeşitli konulardaki görüşlerini belirterek, insanların her yaşta âşık olabileceklerini açıklamıştır.

— «Aşk hakkında düşünceniz?»

— «Aşk insanın, inanılan, bağlanılan, daha doğrusu sevilen kimsenin tesiri altında kaybolması demektir. Çabuk toparlanamıyanlar, iyi olmayan akıbetlere sürüklenebilirler. Şüphesiz aşk çok tatlı bir şeydir. Bu daha çok gençliğe musallat olur, onları ağına düşürür. Fakat her yaşta da âşık olmak mümkündür. Mesele bunun sarhoşluğundan kurtulmaktır.»

— «Gençlik için düşünceniz?»

— «İnsanlığın en büyük heyecanlarını, en temiz duygularını ve onun pervasız kudretini temsil eden çağımızdır. Aynı zamanda gençlik istikbalimizin örüldüğü çağımızdır da, iyi kullanılmazsa, örgünün zayıf oluşu, insanlığa ve milletimize karşı vazifelerimizi iyi yapamıyacak hâle düşmemize sebep olur.»

— «İzdivaç hakkındaki düşünceleriniz?»

— «İzdivaç bir zarurettir. 36 yıldan beri evliyim. Cemiyetin bekâsı buna bağlıdır. Bundan uzak kalanların, çok ıstırap çektiklerini görmüşüzdür. Gençlikte bu anlaşılmaz. Yaş ilerledikçe yalnızlığın, maddî ve manevî ıstırapları kendini göstermeğe başlar, Nihayet insan hiçbir meyva vermeyen faydasız bir ağaç gibi yıkılıp gider.»

— «Şu anda Cumhurbaşkanı olmasaydınız ne yapardınız?»

— «İzmir'de evimde oturup kitaplarım ve bahçemdeki çiçeklerimle uğraşırdım.»

— «Hayata yeni baştan başlayabilseydiniz, istikbalinizi nasıl kurardınız?»

— «Eser meydana getirmek yolu daha çok olduğu için, meslek bakımından mühendisliği tercih ederdim. Fakat asker olmasaydım, ihtilâli yapamaz, bu rejimi kuramazdım. Meselâ Çubuk Barajını ilk defa gördüğüm zaman, mühendise büyük hayranlık duyup gıpta etmiştim.»

Bize gelen yayınlar

YAĞMURSUZCA SEVİŞME ve KUTUP GÜLÜ (İki kitap bir arada):Üstün İzat ve Zekâi Yiğitler'in şiirleri — Beşgen yayınları — 30 sayfa, 150 Krş.

Beşgen Dergisi'nin şiir yarışmasında birincilik alan iki genç şairin ilk kitabı.

PUSUDA : Komedi 1. perde yazan: Cahit Atay — Türk Kültür sayfa, 1 lira.

Bu oyunu Devlet Tiyatrosu ba-Dernekleri Tiyatro yayını — 23 şarıyla sahneye koymuştur.

KABUK : Şiirler — Yazan: Ömer Kayaoğlu — Rekor Matbaası, Ankara — 58 sayfa, 200 Krş.

Başlıca yazarı :
AZİZ NESİN
SAHİBİ VE YAZI İŞLERİ YÖNETMENİ :
MERAL NESİN
Yönetim yeri : Cağaloğlu, Nuruosmaniye, Gazi Sinan Paşa Sok. No 12 — İSTANBUL
Telefon : 22 58 04

PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR
HAFTALIK SİYASİ MİZAH GAZETESİ
30 TEMMUZ 1962
Yıl: 1, Sayı: 26
İstanbul'da Güneş Matbaacılık T.A.Ş. de dizilip basılmıştır.

ABONE : Yıllık 25, altı aylık 13 liradır. Yabancı ülkeler için yıllık 50, altı aylık abone 25 liradır Derginin uçakla gönderilmesi isteniyorsa, ayrıca uçak masrafı abone parasına eklenir.
İLÂN : Beş sütun üzerinden her sütunun santimi 15 liradır.
50 KURUŞ
Geçmiş sayılar 75 kuruştur.

Zübüüüük